

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 27 april justerades.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Mattias Vepsä som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet.

Andre vice talmannen förklarade vald till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Mattias Vepsä (S)

§ 3 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2017/18:FPM83 Insyn och hållbarhet i EU:s system för riskbedömning i livsmedelskedjan *COM(2018) 179* till miljö- och jordbruksutskottet

§ 4 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2018) 289 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 12 juli*.

§ 5 Svar på interpellation 2017/18:432 om vårdköerna i Sverige

Anf. 1 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Erik Andersson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska vårdköerna i Sverige.

Tillgänglighet i vården är en prioriterad fråga för regeringen, och det är en fråga som vi följer nära. Tillgänglighetsfrågan i vården låter sig inte lösas med en enskild enkel åtgärd. Den måste angripas från flera olika håll utifrån det komplexa hälso- och sjukvårdssystem vi har i Sverige.

Viktiga förklaringsfaktorer är verksamheternas organisering och bemanning samt kompetensförsörjning. Det är också viktigt att nämna att behoven av vård ökar, bland annat i takt med att befolkningen blir allt äldre. Stora pensionsavgångar och otillräcklig tillgång till personal ställer ytterligare krav på en effektivt organiserad vård med rätt kompetens på rätt plats. Vårdproduktionen har ökat, men inte tillräckligt mycket för att motsvara de ökade behoven. Självklart kan vi därför inte vara nöjda med dagens tillgänglighetssiffror.

Genom att stötta landstingen för en effektivt organiserad vård, med rätt kompetens på rätt plats, kan vi ge förutsättningar för att korta vårdköerna. I regeringens satsning professionsmiljarden finns därför bland annat medel till landstingen för att erbjuda möjlighet för sjuksköterskor att genomgå specialistutbildning.

För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar har regeringen också höjt de generella statsbidragen till landstingen med miljardbelopp, och ytterligare höjningar har aviserats för 2019 och 2020. Regeringen har även tillfört medel för utbyggnad av antalet utbildningsplatser på barnmorske-, sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna samt infört en möjlighet till kompetensutveckling för tidsbegränsat anställda.

Regeringen har även gett en särskild utredare i uppdrag att se över specialistsjuksköterskeutbildningen så att den framtida utbildningen ska möta hälso- och sjukvårdens förändrade behov. I budgetpropositionen för 2018 har regeringen också föreslagit en utbyggnad av antalet utbildningsplatser på läkarutbildningen.

Regeringen gör även en satsning på 2 miljarder kronor årligen 2018 till 2021, som kompletterar professionsmiljarden på ett kraftfullt sätt i syfte att ytterligare stimulera till goda förutsättningar för sjukvårdens medarbetare och utveckla vårdens verksamheter. Exempelvis kan arbetsvillkor ses över, bemanningen öka och arbetssätt utvecklas som bidrar till att vårdpersonal arbetar kvar inom hälso- och sjukvården.

Regeringen avsätter också 500 miljoner kronor per år 2015–2018 för att korta väntetiderna och minska de regionala skillnaderna inom cancervården. En av de viktigaste åtgärderna är att införa standardiserade vårdförlopp.

I januari 2018 beslutade regeringen om en proposition om att vården ska ges nära befolkningen med ökad tillgänglighet. Här föreslår vi bland annat en förstärkt vårdgaranti i primärvården, där den vårdsökande redan inom tre dagar ska få en medicinsk bedömning av legitimerad sjukvårdspersonal.

Regeringens satsning patientmiljarden ska under 2018 bland annat att stimulera vårdgivarnas införande av den förstärkta vårdgarantin. Regeringen har även gett Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla uppföljningen av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet. För att ytterligare förstärka de pågående satsningarna för ökad tillgänglighet tillförs i vårändringsbudgeten även 600 miljoner kronor.

För att på kort och lång sikt få ned vårdköerna inom hälso- och sjukvården är det avgörande att ha ett samtidigt fokus på förebyggande arbete, en tillgänglig första linjens vård och en specialiserad vård med hög kvalitet. Vi kommer att fokusera på att skapa förutsättningar för att hitta långsiktiga lösningar med gemensamt ansvar i ordinarie strukturer. Långsiktighet och att angripa problemet från flera olika håll är det som behövs – inte försök att angripa komplexa problem med överförenklade lösningar.

Anf. 2 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Jag vill tacka socialministern för svaret.

Detta handlar mycket om prioriteringar och vad man vill göra. Jag hörde att socialministern läste upp ett antal åtgärder som ska vidtas, men vi har ändå fakta i form av den bild jag nu visar av Sverige före och efter det att regeringen tillträdde. Vårdköerna har fördubblats. Innan regeringen kom till makten, herr talman, såg Alliansen till att halvera vårdköerna, och nu har de fördubblats. Detta är väldigt oroväckande – inte för socialministern och mig, som är friska och står här i kammaren i dag, utan för alla sjuka som får vänta allt längre på att få vård.

Man kan också diskutera varför vi har stat, landsting och kommun. Detta är givetvis delvis en filosofisk och en ideologisk fråga, men självklart är det för att vi ska kunna se till att de allra svagaste får hjälp. Det är därför vi har denna gemenskap i Sverige. Och när det inte fungerar, herr talman, trots att vi har världens högsta skatter, finns det ett organisatoriskt fel – ett systemfel. Det är inte alltid mer pengar som behövs. Det kanske behövs ett annat sätt att organisera detta på.

I dag står över 100 000 svenskar i vårdköer. Detta måste anses som ett stort misslyckande för den sittande regeringen. Det visar samtidigt, med tanke på att vårdköerna har fördubblats medan Alliansen tidigare lyckades halvera dem, att Alliansens kömiljard var något positivt för de människor som står i kö.

Främst har vänsterstyrda landsting stora problem med både ekonomi och köer, mitt i en högkonjunktur. Särskilt kön till operationer har vuxit lavinartat. I exempelvis socialdemokratiskt styrda Västerbotten får bara hälften av patienterna en operation inom vårdgarantins gränser. Detta är väldigt låga nivåer. I Skåne har socialdemokratin bestämt sig för att man kan tänka sig att skrota vårdvalen helt och hållet.

Jag tror inte att framtidens sjukvård endast kan bedrivas av offentliga aktörer, men den ska alltid vara gemensamt finansierad. Vi har när vi har fått en mångfald av olika aktörer inom sjukvården sett hur det har blivit bättre på sina håll, inte bara för patienterna utan även för personalen som jobbar där. Det har även blivit bättre för många kvinnliga företagare som driver exempelvis en vårdinrättning.

Jag är alltså väldigt orolig, herr talman, i synnerhet för att den som ska förlösas i Västernorrland får förlösas i bilen. ABF har gått ut med en kurs

i hur detta ska vara möjligt. Ett sådant land vill jag inte leva i, och därför krävs förändring efter den 9 september.

Anf. 3 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jag tror att det är oerhört viktigt, Erik Andersson, att inte tro och förlita sig på enkla lösningar på komplexa problem. Jag ska göra några korta inspel angående den utveckling som vi har inom den svenska hälso- och sjukvården.

Trots att vi har ökade väntetider är sjukvården i Sverige kvalitetsmässigt kanske en av de absolut bästa i hela världen. The Lancet publicerade i höstas en undersökning där man jämförde 195 länder och tittade på dödligheten i 32 diagnoser. Sverige landade på topp fyra i den undersökningen.

Det är viktigt att framhäva det när vi har en fantastiskt kompetent och duktig personal inom hälso- och sjukvården som varje dag levererar högkvalitativ sjukvård till Sveriges medborgare så att vi inte i onödan väcker en oro som inte behöver väckas.

Men låt mig vara den första att säga att jag skriver under på att vi har ett tillgänglighetsproblem som vi behöver lösa. Köerna började öka redan under kömiljardens tid, tidigt 2013. Kömiljarden dömdes också ut av samtliga av vårdens professioner. Den dömdes ut av Sveriges Kommuner och Landsting för att den var ineffektiv och ledde till undanträngningseffekter, pinnjakt och ett väldigt kreativt statistikförande ute i landstingen.

Regeringen har därför lagt om politiken. När jag tillträdde som socialförsäkringsminister hösten 2014 var läget det att köerna radikalt hade börjat öka. Hälso- och sjukvårdens personal var den yrkesgrupp i hela Sverige som toppade sjukskrivningsstatistiken på grund av stress. Kömiljardens syfte var nämligen att man skulle pressa en redan stressad vårdpersonal att springa fortare för att jaga pinnar.

Samtidigt är det så att behoven i Sverige när det gäller hälso- och sjukvård ökar exponentiellt. Vi har en medellivslängd i Sverige som ökar med tre och en halv timme varje dygn, och antalet 80-plussare kommer bara att bli allt större. Då måste vi ställa om vården, för självklart ska vi klara av att möta allas behov, inte minst de allra äldstas. Därför tog vi bort kömiljarden och började bygga ut utbildningsplatserna till undersköterska, sjuksköterska, specialistsjuksköterska och barnmorska, vilket inte hade gjorts under den förra alliansregeringen. I stället jagade man pinnar, helt enkelt.

Dessa nya medarbetare är på väg ut i hälso- och sjukvården. Jag tror, Erik Andersson, att det är väldigt viktigt för dig att veta att fram till 2026 – det handlar både om generationsväxlingen bland hälso- och sjukvårdens och välfärdens medarbetare och om att möta det ökande behovet utifrån att befolkningen växer och blir allt äldre – är betinget 500 000 nya medarbetare inom välfärden i Sverige.

Landstingen, oavsett vilken färg de har, sliter hårt med att klara kompetensförsörjningsfrågan, som är huvudorsaken till att köerna inom specialistsjukvården och inte minst till operationer ökar. Finns det inga operationssjuksköterskor spelar det ingen roll vilka kömiljarder man har, för då är det fortfarande tomt inne på operationssalar.

Där ligger regeringens fokus när vi har lagt om politiken för att långsiktigt skapa en stabilitet i den svenska hälso- och sjukvården.

Anf. 4 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Jag instämmer givetvis i att det är personalen som är själva nyckeln för att vårdköerna ska kunna kortas. Men då är det också rätt intressant med den karta som jag har här. Socialministern kan få den som gåva av mig sedan så att hon kan påminna sig om hur det såg ut före och efter. I de alliansstyrda eller moderatledda landstingen är köerna kortare än i de socialdemokratiskt styrda landstingen. Socialministern är socialminister över hela Sverige. Det är då rätt intressant att man ser den skillnaden.

Jag kan tycka att satsningen på att exempelvis vidareutbilda sjuksköterskor till specialistsjuksköterskor har kommit alldeles för sent. Jag vet att man i Stockholms läns landsting har just en sådan satsning. Man uppmuntrar och är med och finansierar vidareutbildning av sjuksköterskor som vill bli specialistsjuksköterskor. Det är jättebra.

Men jag måste säga en sak, och det säger jag inte bara för att jag företräder Moderaterna. I ett land där alla händer behövs i vården och där alla som vill ska kunna jobba extra är det många som tackar nej till att jobba extra. Många av specialistsjuksköterskorna får nämligen betala statlig skatt. Det är resursslöseri, herr talman. Det vore mycket bättre om dessa specialistsjuksköterskor kände att de kunde jobba och också få en inkomst av det.

Att behålla personal är givetvis en viktig del. Politiken är ju allra mest arbetsgivare när det gäller den offentliga vården. Om vi jämför sjuktal mellan de privata aktörerna och de offentliga aktörerna kan vi se att det ser lite bättre ut hos de privata aktörerna när det gäller sjuktagen. Detta är också en intressant fråga att fundera över. Politiken som arbetsgivare måste bli mycket bättre på att se och höra den personal som finns.

Givetvis är det viktigt att man har en primärvård som fungerar, som exempelvis kan fånga upp medborgare som inte känner att de måste åka in till akuten. Det är delvis ett organisatoriskt problem. Det är ett strukturellt problem. Många av de åtgärder som socialministern föreslår är bra, men det är ändå så här det ser ut nu i Sverige, oavsett vilka ursäkter som finns i fråga om att vårdköerna har ökat. Det såg bättre ut förut. Nu ser det sämre ut. Och i de alliansledda landstingen ser det mycket bättre ut än i de S-styrda. Det tycker jag är intressant.

Anf. 5 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Återigen kan jag konstatera att Erik Andersson väljer att förenkla denna debatt på ett ganska populistiskt sätt. Jag känner igen retoriken. Ni ska ha det till att det handlar om vilken färg det är på styret i landstingen. Då tror jag att det är oerhört viktigt att upplysa Erik Andersson om något.

Man kan titta på den totala ökningen av köerna till specialistsjukvården i Sverige under denna mandatperiod. Det finns ett landsting som står för ungefär 30 procent av den ökningen, och det är Västra Götalandsregionen. Vilka styrs de av, Erik Andersson? Jo, av Moderaterna och allianskollegorna. De står alltså för nästan en tredjedel av den totala ökningen av köerna i Sverige.

När det gäller Stockholmssjukvården, Erik Andersson, som ska serva ungefär en fjärdedel av Sveriges medborgare och som styrs av Moderaterna tror jag att du likaväl som jag vet att man minst sagt har utmaningar.

Det gäller köerna till operationer. Nu försöker man bland annat minska köerna genom att skicka patienter till S-styrda landsting, för det är akut. Åklagarna har inlett en förundersökning, eftersom människor har dött i vårdköer. Vi sitter just nu med en nota i mångmiljardklassen för ett sjukhus som också har rikssjukvårdsuppdrag. Det är Nya Karolinska, som ska serva hela Sverige inom flera olika områden. Vi vet ännu inte hur notan för detta sjukhus slutar. Det är ett sjukhus som delvis inte fungerar.

Jag tycker att det är förmätet att slå sig för bröstet i fråga om styrningen i dessa landsting. Stockholm är dessutom det landsting i Sverige som borde ha absolut enklast att kunna klara sin kompetensförsörjning. Det är den attraktivaste delen av Sverige att bo i, och det är där det finns störst tillgång till välutbildad personal. Det är det landsting i Sverige som har den yngsta befolkningen, men trots det har man den dyraste sjukvården per medborgare. Det är ett slöseri med skattepengar utan dess like i Stockholms läns landsting just nu. Därför skulle jag vara lite försiktig med att använda den retorik som Moderaterna använder och i stället vara lite ödmjuk inför den sommar som vi står inför, väl medveten om hur det såg ut både i Västra Götaland och i Stockholm i förlossningsvården under förra sommaren. Jag vet. Lite ödmjukhet vore alltså på sin plats.

När det gäller våra landsting i norr är jag väldigt ödmjuk inför den utmaning de har med enormt stora geografiska avstånd, demografiskt sett den äldsta befolkningen i Sverige och den tuffaste rekryteringssituationen. Detta kämpar de med. Man provar nya, smarta, innovativa lösningar för att klara servicen för sina medborgare. Att då slå på enskilda landsting på det här sättet tycker jag faktiskt är en dålig retorik från oss nationella politiker.

Vi har tillfört 13 miljarder för att möta behoven i hälso- och sjukvården, och vi kommer att fortsätta att investera i hälso- och sjukvården. Det står emot era skattesänkningar.

Anf. 6 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Jag försöker endast påvisa att politiskt styre spelar roll. Om det inte skulle spela någon roll kan vi lika gärna strunta i att gå till valurnorna den 9 september. Den karta jag höll upp visar ganska tydligt hur det såg ut innan och hur det såg ut efter.

Socialministern tycker att jag slår på enskilda landsting, men det gör även socialministern. Hon slår alltid på Stockholm. Men när vi tittar på Stockholm ser vi en måluppfyllelse vad gäller garantin i specialistvård på 94 procent. I Västernorrland är det 60 procent, och i Örebro 76 procent. Det är klart att Stockholms läns landsting har en bättre måluppfyllelse än andra landsting. Så är det, och det kan inte socialministern ta ifrån oss.

När man ser på Sverige totalt sett måste landstingen hjälpas åt. Det kan självklart inte finnas specialistvård överallt. Men den grundläggande och basala vården måste kunna vara inom räckhåll för de allra flesta medborgare i detta land, och givetvis ska den vara gemensamt finansierad. Där är vi nog överens. Jag vill bara påvisa att politiskt styre spelar roll, och det ser bättre ur i de alliansstyrda landstingen. Sedan finns det visserligen parametrar som kanske är lite sämre. Men jag är ganska säker på att de jobbar med den problematiken varje dag för att det ska bli bättre och bättre.

Anf. 7 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Precis som man gör i S-styrda landsting. Vi har en väldigt snabbt åldrande befolkning i Sverige. Vi har ett stort generationsskifte bland hälso- och sjukvårdspersonalen. Det är ett problem som vi måste möta med seriositet. Köerna började öka redan 2013. Er kömiljard var ineffektiv och dessutom utdömd både av Sveriges Kommuner och Landsting och av professionerna.

Under den här mandatperioden har vi byggt ut utbildningsplatserna. Vi har tillfört landstingen 13 miljarder under mandatperioden. Vi har gjort särskilda satsningar på förlossningsvården, och nu minskar förlossningsskadorna. Antalet barnmorskor och undersköterskor inom förlossningsvården ökar. Därmed kommer också både kvalitet och tillgänglighet att öka.

Vi kommer att behöva fortsätta satsa framåt. Vi har sagt minst 20 miljarder till under nästa mandatperiod. Detta står mot era skattesänkningar. Att tro att man kan lösa ökade behov med mindre resurser är inte realistiskt, utan det handlar om fler händer, om ökade resurser och om att på ett seriöst sätt se till att de med de största behoven är de som ska komma först till vård. Vi ska inte ha en pinnjakt på de enklare fallen, som var vad vi såg under er tid, dessutom med följden att man fullständigt slet ut den personal som arbetade inom hälso- och sjukvården.

Jag var nyligen just i Västra Götaland och träffade chefen för akuten på Sahlgrenska, som precis hade börjat där. Åren dessförinnan hade han jobbat som chef för akuten på Östra sjukhuset i Göteborg, och under hans period hade antalet besök ökat med 42 procent. Man måste förstå hur ökningen ser ut och att vi inte löser detta med 3 kömiljarder, Erik Andersson. Tack för en bra debatt!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2017/18:516 om invandringens konsekvenser för den svenska sjukvården

Anf. 8 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jeff Ahl har frågat mig varför jag pekar ut de äldre, när det är den utomeuropeiska invandringen som är en av huvudanledningarna till sjukvårdens överbelastning samt vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska denna överbelastning.

Låt mig börja med att vara tydlig: Äldre är inte att betrakta som en belastning för vården. Däremot är en naturlig konsekvens av en åldrande befolkning att vårdbehoven ökar, vilket också är vad som sker i Sverige.

Behovet av hälso- och sjukvård påverkas i hög grad av demografiska förutsättningar. Medellivslängden har ökat dramatiskt under de senaste hundra åren, och prognoser visar en fortsatt ökande medellivslängd inom överskådlig tid, vilket medför att gruppen äldre kommer att fortsätta växa. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, konstaterar i sin ekonomirapport från oktober 2017 att den kraftiga ökningen av befolkningen i äldre och yngre åldrar är betydligt snabbare än den för antalet personer i yrkesverksam ålder. SKL framhåller att i och med detta tilltar behovet av vård och omsorg mer än det som beräknas kunna finansieras genom ökad sysselsättning och därmed ökade skatteintäkter. SKL framhåller vidare att

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

för att möta denna utmaning måste man intensifiera arbetet med att förändra och utveckla verksamheten, bland annat med hjälp av ny teknik och nya arbetssätt.

Regeringen delar SKL:s bedömning att olika insatser behöver göras för att möta den demografiska utmaningen och gör också ett flertal olika satsningar. Det rör bland annat utbyggnad av utbildningarna till flera viktiga yrkesgrupper, riktade satsningar på vårdens kompetensförsörjning, höjda generella statsbidrag och insatser för att stödja utvecklingen inom bland annat vårdens digitalisering.

I Sverige har vi ju ordningen att det är landstingen som har ansvaret för hälso- och sjukvården, och således är det de som måste göra de konkreta insatserna för att klara de utmaningar man står inför. Jag kan dock konstatera att den här regeringen genomför ett flertal olika insatser för att stödja det arbetet.

Anf. 9 JEFF AHL (-):

Herr talman! Socialminister Annika Strandhäll spred en falsk bild i Aftonbladet om att det är de äldre i samhället som belastar sjukvården. Hon ljög dessutom om att det inte är invandrarna som utgör en påfrestning.

Det nya, starkt växande partiet Alternativ för Sverige anser att det var omoraliskt av ministern att peka ut den äldre befolkningen, trots att de har betalat skatt i hela sitt liv, fortsätter att betala skatt och därmed har bidragit till samhället och betalat för sjukvården.

Eftersom socialministern uppenbarligen har svårt att hålla sig till sanningen får jag helt enkelt förklara för ministern hur det förhåller sig. Vi kan kolla på hur socialbidragsutdelningen ser ut i samhället, där 60 procent av socialbidragen går till utrikes födda, vilket pekar på att invandrare tar bidrag i stället för att arbeta. MSB:s rapport visar att massinvandringsvågen 2015 kraftigt överbelastade sjukvården. Den rapport ministern själv går igenom från SKL pekar på att invandringen belastar sjukvården. Det går att finna på s. 23.

Bidragsinvandrare som denna regering och tidigare regeringar har importerat är de som dränerar statens finanser och därmed omöjliggör satsningar på till exempel sjukvård. Den här regeringen satsade till exempel 2,9 miljarder på att ge i huvudsak 9 000 fullvuxna afghanska män som har utgett sig för att vara barn uppehållstillstånd.

I det socialdemokratiskt styrda Västernorrland tvingas svenska kvinnor i dag att åka ända från Sollefteå till Örnsköldsvik för att föda barn efter att Socialdemokraterna lagt ned BB i Sollefteå. För kostnaden avseende de asylfuskande afghanerna, som ni har gett uppehållstillstånd, hade man kunnat starta BB i Sollefteå 193 gånger om. Där har ni den mångkulturvurmande och feministiska regeringens så kallade prioriteringar. De prioriterar hellre fullvuxna afghanska män som har ljugit om sin ålder än att förbättra situationen för svenska kvinnor i Sollefteå. Feminism är kvinnofientligt, och massinvandring är svenskfientligt.

Herr talman! Alternativ för Sverige är ett parti som i alla lägen kommer att prioritera en fungerande sjukvård för svenskarna. Genom en omfattande återvandring av systembelastande invandrare kommer trycket mot bland annat sjukvården att minska. Genom att lägga ned de korrupta landstingen och förstatliga sjukvården, och därmed omfördela resurser från po-

litiker och politiska sekreterare till sjukvårdens kärnverksamhet, ökar möjligheterna för vården att bli likvärdig och tillgänglig i hela Sverige. De anställda som sliter inom sjukvården i dag gör ett heroiskt arbete och ska ha ett stort tack, men de behöver också politiker som ger dem rätt förutsättningar – och det vill Alternativ för Sverige ge dem.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

Anf. 10 Socialminister ANNIKA STRANDHÅLL (S):

Herr talman! Jag vet knappt vad jag ska säga, Jeff Ahl, men jag börjar med att säga att vi från regeringens sida inte står i riksdagens kammare och ljuger.

SKL är tydligt med vad som är det underliggande trycket på välfärds-tjänsterna. Det är inget konstigt på något sätt. Från 1985 fram till mitten av 00-talet har antalet personer över 64 år i Sverige varit drygt 1,5 miljoner, men under den senare delen av det här decenniet beräknas antalet äldre överstiga 2 miljoner. Inom de kommande decennierna beräknas antalet 65 år och äldre vara över 3 miljoner.

Då måste man naturligtvis på ett realistiskt sätt rigga hälso- och sjukvården för att möta det ökade vårdbehovet. Man kan inte låtsas som att det inte finns. Då kommer politiken inte att kunna lägga fram några lösningar för att möta äldre multisjukas vårdbehov.

Jag konstaterar att vi står inför ökade behov i hälso- och sjukvården och det faktum att en stor andel av vård- och omsorgspersonalen inom hälso- och sjukvården kommer att gå i pension. Fram till 2026 kommer ungefär 500 000 nya medarbetare att behöva rekryteras till den svenska välfärden.

Det gläder mig att Jeff Ahl vill rikta ett varmt tack till den heroiska vårdpersonalen. Det är verkligen på sin plats. De gör ett heroiskt arbete varje dag i en tuff situation där behoven ökar, inte minst på akutmottagningarna. Någonstans mellan 25 och 30 procent av den personal som arbetar inom hälso- och sjukvården i Sverige har annan etnisk bakgrund, det vill säga de är invandrare. Om de inte hade arbetat i den svenska hälso- och sjukvården hade inte heller de äldre fått sina vårdbehov tillgodosedda.

Jag träffade för ungefär två veckor sedan samtliga landstingsdirektörer i Sverige på ett möte där vi pratade om framtidsutmaningarna. De ser som en av sina viktiga strategier att de nyanlända till Sverige många gånger har med sig en god utbildning, inte minst de som kommer från Syrien. Många har med sig hälso- och sjukvårdskompetens, till exempel läkare, sjuksköterskor och undersköterskor. En viktig strategi är att så snart som möjligt se till att de får tillfälle att omsätta sina kunskaper i den svenska hälso- och sjukvården och på den svenska arbetsmarknaden – för att möta inte minst de behov som finns hos vår åldrande befolkning i Sverige. De ska naturligtvis få en vård av god kvalitet och hög klass.

Regeringen har under den här mandatperioden satsat närmare 13 miljarder på just landstingen för att förbättra situationen. Ungefär 3 000 fler har utbildats, och i år byggs läkarutbildningen ut för att möta behoven. Det här är inget ljug, utan det här är fakta.

I samband med att det kom många 2015 var det självklart en initial belastning på hälso- och sjukvården. Men SKL gör även där en bedömning att invandringen över tid varken hjälper eller stjälper möjligheten att finansiera välfärden. Det är ett neutralt nollsummespel, eftersom invandringen tillför arbetskraft.

Anf. 11 JEFF AHL (-):

Herr talman! SKL går igenom HDI – human development index – som pekar tydligt på att utomeuropeiska invandrare kostar mer rent procentuellt. Det är inget konstigt, och det står i rapporterna – om ministern läser dem.

Politik handlar om att ställa grupp mot grupp. Socialminister Annika Strandhäll och regeringen har varit tydliga med vad som är deras prioriteringar. Om ni hade menat allvar med att ni vill satsa på sjukvården hade de 2,9 miljarderna som ni lade på afghanska asylfuskare gått till sjukvården i stället. Det är uppenbart. Om Alternativ för Sverige varit regeringsparti hade de 9 000 afghanerna aldrig fått komma till Sverige från första början. Dessutom hade alla deras landsmän som har kommit hit för att leva på bidrag fått åka hem. Då hade de 2,9 miljarderna kunnat användas till sjukvården och därmed till att förbättra tillgängligheten och likvärdigheten över hela Sverige.

Alternativ för Sverige vill förstatliga all sjukvård och lägga ned landstingen. Miljardbesparingar på alla onödiga politiska utgifter i form av politiska sekreterare, proffspolitiker och onödig byråkrati i ett landsting kan då frigöra ytterligare miljarder att satsa på kärnverksamheten.

Jag vill nu ha ett svar från Annika Strandhäll, och jag vet att många svenskar önskar detsamma. Varför valde regeringen, med stöd av Centerpartiet, att lägga 2,9 miljarder på asylfuskare i stället för på sjukvården? Socialministern borde rimligen vara skyldig alla de kvinnor som tvingas föda sina barn längs vägen från Sollefteå till Örnsköldsvik ett svar på frågan: Varför tycker socialministern att fullvuxna afghanska män som har kommit hit för att leva loppan på svenska skattemedel är viktigare än svenska kvinnor?

Anf. 12 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jag sa i mitt tidigare inlägg hur de ökade behoven i hälso- och sjukvården ser ut. Jeff Ahl påstod i sitt första inlägg att jag stod och ljög, vilket jag rimligtvis inte gör. Det kan vem som helst som läser om hälso- och sjukvårdens utmaningar se.

De äldre är naturligtvis ingen belastning. Blir man äldre har man ett ökat vårdbehov, och det ska vi klara av att möta. Under den här mandatperioden har regeringen satsat inte 2,9 utan 13 miljarder ytterligare på de svenska landstingen. Bara i år gör vi en satsning på 5,5 miljarder som främst ska gå till att bland annat se till att det blir fler arbetskamrater inom hälso- och sjukvården, att det blir fler barnmorskor i förlossningsvården, att arbetsmiljön och arbetstiderna blir bättre så att det blir mer attraktivt att arbeta i hälso- och sjukvården – för att klara de utmaningar jag redogjorde för i mitt tidigare inlägg.

Jeff Ahl talar om bidragsberoendet i Sverige. Det ligger efter den här regeringens mandatperiod på den lägsta nivån någonsin – i alla fall sedan början av 80-talet. Just nu råder den högsta sysselsättningen i Sverige som någonsin har uppmätts av Eurostat. Vi har den lägsta ungdomsarbetslösheten på tolv år i Sverige. Vi har vänt ett underskott på 60 miljarder i statsfinanserna till ett överskott på 50 miljarder. Finansministern har också varit tydlig med att under nästa mandatperiod kommer regeringen att investera ytterligare minst 20 miljarder i den svenska välfärden för att möta de

ökande behoven bland Sveriges äldre. Sverige har alltså på många sätt ett väldigt gott läge i jämförelse med många andra länder.

Vi ska ha en reglerad invandring i Sverige; det är socialdemokratins linje. De människor som kommer hit ska ha möjlighet att snabbt lära sig svenska, snabbt komma ut på arbetsmarknaden och bli en del av samhället, bidra genom sitt arbete och betala skatt för att också kunna stärka samhället den vägen. Som våra bedömningar ser ut kommer vi att klara det alldeles utmärkt.

Dessutom är Sverige ett land som inte är särskilt stort till befolkningsmängd sett, så vi kommer under överskådlig tid att ha ett mycket stort behov av arbetskraft i Sverige i både den privata och den offentliga sektorn. Vi bör satsa och fokusera på att se till att människor får incitament att så snart som möjligt få de utbildningar som de behöver och bli produktiva samhällsmedborgare. Det är där regeringens fokus ligger, inte på populistiska konspirationsteorier eller påhittade siffror eller för den delen i en retorik som handlar om att kränka andra människor på grund av deras etniska bakgrund.

Jeff Ahl! Det jobbar ungefär 30 procent med annan etnisk bakgrund i den svenska vården och omsorgen, som varje dag tar hand om våra äldre och sjuka i det här landet på ett förtjänstfullt sätt. Du sa nyss tack till dem.

Anf. 13 JEFF AHL (-):

Herr talman! Om ministern hade lyssnat på vad jag sa hade hon förstått att de som arbetar, gör rätt för sig och anpassar sig självklart ska få stanna. Men de bidragsinvandrare som ni har massimporterat är det som dränerar statens finanser.

Ministern påstår att jag står och hittar på en massa siffror. Ni har ju själva lagt en budget där ni har lagt 2,9 miljarder på 9 000 fullvuxna afghanska män samtidigt som BB i Sollefteå fortfarande är ur bruk.

Ministern svarar inte på frågan av den enkla anledningen att hon vet att den här regeringen inte satsar på det svenska folket. De miljarder som den här regeringen har tillskjutit till bland annat svensk sjukvård har varit en panikåtgärd på grund av massinvandringens konsekvenser. Den enorma överbelastning på bidragssystemen som invandrarna står för är en tydlig indikator på att de inte arbetar.

Vad gäller sysselsättningen är det allmänt känt att både den här regeringen och den tidigare borgerliga regeringen har skapat en massa låtsasjobb och subventionerade anställningar för att snygga till statistiken.

Om vi nu ska få balans i demografin är det ju bra om förlossningsvården fungerar. Men den här regeringen, liksom den tidigare borgerliga regeringen, vill inte satsa på till exempel förlossningsvården och därmed förbättra grundförutsättningarna för människor att vilja skaffa barn. Det känns på något sätt som att ni vill skrämman folk från att skaffa barn genom att lägga ned till exempel BB i Sollefteå, vilket gör att man måste åka enormt långt för att kunna förlösas.

Det finns i dag bara ett parti som står för en organiserad återvandring av alla som har kommit hit för att gå på bidrag och inte vill anpassa sig, och det är Alternativ för Sverige. Socialdemokraterna kommer att fortsätta importera bidragsinvandrare som tär på samhället, medan man skär ned för de svenskar som når samhället.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

Anf. 14 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jeff Ahl fortsätter plocka sina konspirationsteorier från diverse olika sidor.

Jag har i den här debatten redogjort för hur det ser ut i siffror de kommande åren när det gäller både den åldrande befolkningen och utmaningen med kompetensförsörjningen inom välfärden. Jag har också redogjort för att vi just nu har det lägsta nyttjandet av våra olika bidragssystem på många decennier. Det, Jeff Ahl, är fakta som du bara behöver tugga i dig eftersom det är fakta.

Sedan kan man ha olika synpunkter på dem du kallar de 9 000 som nu får en ny prövning. Det kan man absolut ha.

När det gäller förlossningsvården, Jeff Ahl, har den här regeringen gjort historiskt stora satsningar på den. I år skjuter vi till 1,8 miljarder. Det har lett till att vi nu ser att förlossningsskadorna minskar kraftigt i jämförelse med när vi tillträdde. Vi kan också konstatera att vi har fler barnmorskor, som vi nu kan räkna i hundratal, och undersköterskor som kommer att stärka förlossningsvården.

När det gäller vart man förlägger olika BB-avdelningar och sjukhus är det någonting som i Sverige styrs av landstingen, som är fristående och helt själva beslutar om vart man ska förlägga vården.

Det är också oerhört viktigt om man ska bedriva BB-verksamhet att man har mer än en förlossning per dygn. Annars kan man nämligen inte hålla kvaliteten. Den här regeringen har nu skjutit till medel för att bygga fler patienthotell för att öka tryggheten. Vi har också skjutit till medel för och gett ett vallöfte om att vi ska ha fler ambulanser, både i luften och på vägarna.

Men vi måste förhålla oss till verkligheten; vi måste vara realistiska. Jag tänker inte delta i Jeff Ahls olika konspirationsteorier. Vi har ordning och reda i den svenska ekonomin. Vi kommer att fortsätta göra stora satsningar för att möta de utmaningar vi har inom välfärden. Jeff Ahl får väl fortsätta med sitt hittepå.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2017/18:472 om bostadssituationen i landets kommuner

Anf. 15 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Mats Green har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att kommunerna ska få bättre förutsättningar att leva upp till anvisningslagens krav på att tillhandahålla bostäder till de nyanlända och vilka regelförenklingar jag avser att genomföra för att bostadsbyggandet ska öka i Sverige.

Inledningsvis vill jag säga att staten främst ansvarar för finansiella och rättsliga förutsättningar för bostadsmarknaden. Kommunerna har ett bostadsförsörjningsansvar och ska genom planering av bostadsförsörjningen skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Aktiva kommuner har ett bättre utgångsläge.

Regeringen har stöttat kommunerna i flera avseenden, till exempel genom ett statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Sedan 2016 har närmare 3,7 miljarder betalats ut till kommunerna. För 2018 har anslaget höjts, och knappt 1,4 miljarder kommer att betalas ut. För att utbudet av hyresrätter med lägre hyra ska öka har regeringen infört ett investeringsstöd. Det stödet har redan beviljats för mer än 10 000 bostäder.

I betänkandet om ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar som jag nyligen tagit emot föreslås ett nytt arbetssätt för att få staten och kommunerna att ta gemensamt ansvar och skapa samsyn på vad bostadsbristen består i och hur den ska lösas. Betänkandet innehåller ett förslag på en ny bostadsförsörjningslag.

Därutöver vill jag framhålla regeringens 22-punktsprogram för ökat bostadsbyggande som innehåller en rad punkter om regelförenklingar och effektiviseringar.

Några exempel på vad som gjorts: Regeringen har drivit igenom ett antal regelförenklingar, bland annat större möjlighet till en utökad delegation från kommunfullmäktige till kommunstyrelse och byggnadsnämnd. En tidsfrist för länsstyrelsernas beslut efter överprövning har införts, liksom en möjlighet för kommunen att begära ett planeringsbesked från länsstyrelsen. Vidare har regelverket om tidsbegränsade bygglov förändrats och förenklats, något som varit efterfrågat av kommunerna. Fler åtgärder har därtill blivit bygglovsbefriade; ytterligare kommer det förhoppningsvis att bli genom propositionen *Fler bygglovsbefriade åtgärder*, som nu ligger på riksdagens bord.

Nyligen remitterades Boverkets förslag på förenklad kontroll av serie-tillverkade hus. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Genom tillsättandet av Kommittén för modernare byggregler görs en genomgripande översyn av Boverkets byggregler. Kommittén har lämnat ett delbetänkande om standardisering som för närvarande är på remiss.

Översiktsplaneutredningen utreder hur översiktsplaneringen kan utvecklas och underlätta efterföljande planering. Utredningens delbetänkande har resulterat i en proposition om ett tydligare och enklare detaljplanekrav.

En annan angelägen fråga i sammanhanget är digitaliseringens stora potential för att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen och därmed bidra till fler bostäder. Regeringen har avsatt 85 miljoner kronor 2018–2020 för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen samt för en kompetenssatsning. Därtill har en proposition lämnats till riksdagen om standarder för utformning av grundkartor, detaljplaner och planbeskrivningar.

Med detta sagt arbetar regeringen aktivt med att stötta kommunerna samt åstadkomma regelförenklingar och effektiviseringar som ger bättre förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande.

Anf. 16 MATS GREEN (M):

Herr talman! Låt mig välkomna bostadsministern tillbaka till den bostadspolitiska debatten och till bostadspolitiken. Han har i princip tagit timeout från densamma under det senaste halvåret, vilket är tämligen anmärkningsvärt med tanke på att Sverige nu hanterar den värsta bostadskrisen på flera decennier.

Vi fick senast i går siffror som visar att vi har ett rekordmässigt ras i bostadsbyggandet i Sverige. Det har minskat med 13 procent i förhållande till första kvartalet förra året. Det hade varit en katastrof om det hade minskat med 1 procent, för Sverige behöver inte ett minskat bostadsbyggande utan ett kraftigt ökat sådant.

Ministern har räknat upp ett antal åtgärder. Jag använder ordet åtgärder med viss reservation, för vad det handlar om är framför allt utredningar och översynsuppdrag. Den 22-punktslista som regeringen har hänvisat till under i princip hela mandatperioden handlar egentligen om översyner.

Herr talman! Det är också anmärkningsvärt att trots den värsta bostadskrisen på 50 år har ingen regering i modern tid haft så få förslag för att öka byggandet i Sverige. Det är inte bara oacceptabelt utan ohållbart.

Jag har två interpellationer i dag. Den första gäller kommunernas bostadssituation mot bakgrund av den anvisningslag som kommunerna har att hantera. Den andra gäller regelförenklingar.

Låt mig tacka för svaret och samtidigt konstatera att ministrarnas egna partivänner i kommuner och landsting säger att de få förslag som regeringen har kommit med inte räcker på långa vägar. Det gäller även i kommuner som styrs av ministrarnas egna partivänner. Detta sätter kommunerna i en omöjlig situation.

Jag noterar att varje gång bostadsministern mer eller mindre tvingats fram på banan, för han har ju tagit för vana att hålla sig borta från alla bostadsdebatter som han över huvud taget kan, har han skyltat bostadskrisen på kommunerna, på bankerna eller, nu senast, på byggarna. Jag tror att vi måste inse att regering och riksdag har ett ansvar att agera mot bostadskrisen.

Därför frågar jag åter: Vilka fler genomgripande förändringar kommer regeringen att föreslå vad gäller att underlätta för kommunerna att hantera anvisningslagen?

Anf. 17 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Mats Greens bild av verkligheten är lite besynnerlig. Om man jämför denna mandatperiod med tidigare mandatperioder är det en dramatisk förändring. Vi har gått från en passiv till en mer aktiv bostadspolitik under denna mandatperiod. Vi har också mer än fördubblat byggandet jämfört med förra mandatperioden.

Bostadsbristen har inte skapats under denna mandatperiod, utan den har byggts upp under lång tid. År 2017 byggdes det mest i landet på flera decennier. Det ser ut som att byggandet går ned något i år, men det kommer fortfarande att byggas betydligt mer än när de borgerliga styrde.

Den stora förändringen är ett ökat bostadsbyggande under denna mandatperiod. Vi har satsat mer pengar, och vi har tagit initiativ till flera förändringar, åtgärder och regelförenklingar.

Jag är lite bekymrad över Moderaternas attityd. Tonläget är högt, men det är väldigt lite innehåll i förslagen från oppositionen, särskilt från Moderaterna. Mats Green talar gärna om regelförenklingar. Jag är beredd att lyssna på alla förslag ni har och titta närmare på dem. Jag har genomdrivit en rad regelförenklingar under denna mandatperiod, och jag ser gärna att vi tittar på fler.

Den moderata politiken både i riksdagen och i många kommuner leder till en minskad integration och färre bostäder. Man vill avskaffa de satsningar vi gör på ökat investeringsstöd och hjälp till kommunerna för att få fram bostäder för alla, också till dem som inte har stora plånböcker, och för att få den omställning som behövs i detta läge, från att i stor utsträckning bygga bostadsrätter i till exempel Stockholmsområdet, där det nu har blivit ett stort utbud och problem, till att bygga mer hyresbostäder.

Men våra satsningar och det stöd till kommunerna som vi har tagit initiativ till behövs. Vi har också gjort förändringar den senaste tiden som till exempel Stockholms stad kommer att använda sig av.

Jag tror att många i byggbranschen är oroliga för den moderata politiken. Genomförs den i verkligheten leder det inte till fler utan färre bostäder. Det är få som tror att nya regelförenklingar, hur bra de än är, kommer att vara en quickfix för att få fram nya bostäder. Det tror inte jag heller. Det är bra att fortsätta att jobba med regelförenklingar, men att det är en snabb lösning för fler bostäder är en illusion.

Anf. 18 MATS GREEN (M):

Herr talman! Låt oss komma ihåg att Alliansen lämnade över ett ökat bostadsbyggande. Peter Eriksson kommer att lämna över ett minskat bostadsbyggande. Samtidigt är det givetvis så att bostadsunderskottet inte har skapats under denna mandatperiod eller under alliansregeringen, utan dessa svårigheter på den svenska bostadsmarknaden har funnits länge. Dock sitter bostadsministern i regeringen och uppbär lön för det och har då en skyldighet att agera.

När jag möter byggare och medborgare ställer de främst frågan om Sverige har någon bostadsminister och bostadspolitik över huvud taget, med tanke på bostadsministerns totala frånvaro från bostadsdebatten det senaste halvåret.

Bostadsministern talar mycket om investeringsbidragen, och gudarna ska veta att det finns mycket att säga om dem. I princip alla är överens om att de är ett totalt fiasko, för att uttrycka sig milt. Regeringen satsar alltså drygt 11 miljarder på dessa byggsubventioner under tre år. Det är dubbelt så mycket som man satsar på rättsväsendet i ökade anslag.

Vad har då hänt med dessa drygt 11 miljarder? Ja, mindre än 5 procent har betalats ut, och ingenting har gått till lägenheter i regioner där behovet är som störst, framför allt Stockholmsregionen. Mina siffror är några veckor gamla, så det kan hända att någon enskild lägenhet har fått stöd.

Det stöd regeringen talar om har alltså dömts ut av samtliga. Branschen säger att man inte vill ha det, och kommunerna säger att det inte fungerar. När vi tittar på det fåtal lägenheter i Sverige som har fått detta stöd ser vi att pengarna går till dem som redan finns på bostadsmarknaden och som dessutom tjänar tämligen bra.

När medierna ställer frågor till Peter Eriksson om varför mindre än 5 procent av stödet har använts hänvisar han till byggbolagen och kallar dem feta, mätta katter. Ja, så kan man uttrycka sig och tycka, men då finner sig den naturliga frågan: Varför vill då Peter Eriksson ge dessa feta, mätta katter mer än 11 miljarder i skattepengar, i synnerhet när ingen vill ha dem?

Vad vi och bostadspolitiken behöver, herr talman, är ett stort gemensamt tag där man inte bara tittar på regelförenklingar. Jag kan hålla med

om att regelförenklingar inte är något mirakelmedel, utan vi måste titta på allting: regelförenklingar, beskattning, hyresreglering – allt över en bred palett. Detta kräver dock att inget parti, inte heller mitt eget parti Moderaterna, sitter med en massa heliga kor i bostadspolitiken, och det kräver att vi alla är beredda att kompromissa.

Jag konstaterar att vi har ett problem med det rödgröna dubbellåset i regeringen. Vi har en socialdemokrati som lägger in sitt veto mot alla strukturella förändringar av bostadspolitiken, och vi har ett miljöparti som lägger in sitt veto mot alla former av förenklingar. Detta, herr talman, är ingen väg till framgång – tvärtom.

Anf. 19 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag tycker att det senaste från Mats Green, att vi skulle behöva en bred uppgörelse, är intressant och en bra inriktning. Nu var det ju Moderaterna som hoppade av en bred uppgörelse för två år sedan, när vi hade diskussioner, men det var inte Mats Green utan hans företrädare. Om Mats Green nu vill få igång sådana diskussioner igen tycker jag att det är bra och positivt.

Bilden att Miljöpartiet är emot alla förenklingar stämmer inte. Jag har själv drivit igenom en rad förenklingar som gör det lättare för människor och kommuner att få fram bostäder och beslut snabbare runt om i Sverige. Jag är helt öppen för att ta nya initiativ på detta område.

En bred uppgörelse med finansieringsfrågor och skatter i centrum för en ny bostadspolitik är viktig. När det gäller 22-punktsprogrammet har regeringen inte pratat om det under hela mandatperioden, det har nämligen bara funnits i två år. Det var när jag tillträdde, efter att förhandlingarna om en bred uppgörelse sprack och borgarna hoppade av, som vi i regeringen tog initiativ till en omfattande ny bostadspolitik i 22 punkter, som vi har hållit på att genomföra sedan dess.

I detta finns väldigt lite av finansieringsfrågor och skatter, och det ser jag som ett centralt område för att kunna förändra bostadspolitiken framöver. Om man ska kunna lösa de knutar och låsningar som har funnits och som Mats Green pekar på måste man komma in och ha lösningar också när det gäller finansiering och skatter framöver.

Det är en positiv inriktning som Mats Green pekar på och som jag glad över, för den ger hopp om att det är möjligt att hitta en bra politik efter valet. Den politik som Mats Green har annonserat hittills leder dock inte till särskilt många fler bostäder, utan jag tror att den riskerar att leda till färre.

Jag säger heller inte att investeringsstödet är en lösning på allting, men det är i alla fall en riktning som handlar om att vi ska få fram fler hyresbostäder till rimliga kostnader. Det är detta som jag tror är det svåra för borgenligheten: hur ni ska kunna få fram hyresbostäder, som är det som efterfrågas och behövs i större utsträckning, till rimliga kostnader för vanligt folk. Där har ni inget svar i dag utan står tomhänta.

Detta är något som ni nu har en möjlighet att titta på och ge någon form av svar på före valet. Då kanske vi kan hitta en uppgörelse även i den frågan efter valet.

Anf. 20 MATS GREEN (M):

Herr talman! Jag är så kaxig att jag vill påstå att det är Moderaterna och Alliansen som är de enda som kan leverera billiga hyresrätter. Vi har som gemensamt löfte att avskaffa de misslyckade byggsubventioner som finns. Pengarna behövs på andra ställen, inte till att ge miljarder i skattepengar till privata företag, som dessutom inte vill ha dem. På andra samhällsområden brukar samma regeringsföreträdare framföra detta som förkastligt, och jag kan tycka att det är direkt kontraproduktivt när det gäller just byggsektorn. Dessa pengar behöver gå till annat, framför allt kanske till en större satsning på polisen.

När det gäller ett helhetshäv menar jag att vi behöver ta ett stort, brett och gemensamt politiskt häv vad gäller bostadspolitiken. Både bostadspolitiken – detta har gällt under en lång rad mandatperioder – och samhällsdebatten lider. Den är så stor och komplex att man inte klarar av att diskutera hela grundproblemet, det vill säga bristen på bostäder, och det är därför man bryter loss enskilda delar och bara diskuterar dessa under en tid. Det är klart att politiken lider av detta, så vi behöver ta ett gemensamt häv.

Anledningen till att Alliansen inte såg det som särskilt meningsfullt att vara kvar i de bostadspolitiska samtalen var, som jag sa tidigare, att regeringen satt kvar med alla sina heliga kor. Man ville bryta loss vissa enskilda frågor och bara diskutera dem, exempelvis ränteavdragen. Vi är öppna för att diskutera dessa, men vi tänker inte bara diskutera dem. Vi säger att vi måste ta ett helhetsgrepp på hela bostadspolitiken. Vi måste också se till att man inte straffar människor.

Jag kan dock säga att oavsett om Moderaterna sitter i regering eller inte efter valet – det tror och hoppas jag att vi gör – kommer vi att vara med och vara pådrivande i en bred, radikal och genomgripande bostadspolitisk överenskommelse.

Anf. 21 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Denna interpellationsdebatt fick en avslutning som jag tycker är positiv.

Det är viktigt att vi förbereder oss för bra samtal där vi tar ett helhetsgrepp efter valet. Jag tycker också att det kan vara rimligt att vi under tiden successivt ger besked till väljarna om vad våra olika ståndpunkter betyder, innan vi sätter oss i den typen av förhandlingar.

En annan fråga som jag nämnde kortfattat under de tidigare replikskiftena och som handlar om bostadssituationen i kommunerna är att vi har fått en utredning som blev färdig ganska nyligen och som pekar på en förändring av bostadsförsörjningslagen och förtydligande av de olika roller som kommun, länsstyrelse och stat har.

Jag tror att detta kan vara en viktig ingrediens, för i dag pekar man på varandra. En del kommuner tar ett stort ansvar för bostadsförsörjningen, medan andra tar ett mindre och tycker att det funkar så. Om man förtydligar de olika kommunernas ansvar och skapar tydligare möjligheter för att lösa regionernas olika bostadsbehov tror jag att det kan vara en väg för att komma framåt och se till att fler är med och tar ett gemensamt ansvar inför framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2017/18:532 om regelförenklingar i bostadspolitik

Anf. 22 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Dessa två interpellationer handlar delvis om samma saker, men jag ska svara ändå.

Mats Green har frågat mig vilka ytterligare förslag jag avser att presentera för att fler åtgärder ska kunna bygglovsbefrias i framtiden, om jag är beredd att vidta åtgärder för att underlätta möjligheterna att få bygglov snabbare och enklare än i dag samt vilka regelförenklingar jag är beredd att föreslå för att öka bostadsbyggandet i Sverige.

Inledningsvis vill jag framhålla att regeringen under hela mandatperioden har arbetat aktivt med att åstadkomma förenklingar och effektiviseringar som ger bättre förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande, bland annat inom ramen för regeringens 22-punktsprogram. Det är exempelvis större möjlighet till en ökad delegation från kommunfullmäktige till kommunstyrelse och byggnadsnämnd, en tidsfrist för länsstyrelsernas beslut efter överprövning, möjlighet för kommunerna att begära ett planeringsbesked från länsstyrelsen samt ökade möjligheter till tidsbegränsade bygglov för bostäder, vilket har varit efterfrågat av många kommuner.

I fråga om ytterligare åtgärder som kan undantas från kravet på bygglov har regeringen i propositionen *Fler bygglovsbefriade åtgärder* (prop. 2017/18:197) föreslagit lättnader i lovplikten för solcellspaneler och solfångare samt meddelat att regeringen avser att återkomma med förslag gällande altaner i anslutning till en- och tvåbostadshus. Vidare har Boverket nyligen överlämnat rapporten 2018:17 *Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan*, vilket är slutredovisningen av regeringens uppdrag att bland annat utreda ytterligare undantag från krav på bygglov. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Gällande frågan om möjligheter att få sitt sökta bygglov snabbare har regeringen i propositionen *Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan* (prop. 2017/18:210) föreslagit att ett system med avgiftsreduktion införs när tidsfrister för beslut i bland annat ärenden om lov överskrids.

Som svar på din fråga om vilka ytterligare regelförenklingar jag är beredd att föreslå för att öka bostadsbyggandet i Sverige vill jag framhålla förslagen i propositionen *Ett tydligare och enklare detaljplanekrav* (prop. 2017/18:167). Regeringen har där föreslagit förtydliganden av kraven på detaljplan i plan- och bygglagen. Ändringarna innebär att det blir enklare att bedöma när detaljplan krävs och när detaljplan inte krävs. Det skapar också ett utrymme för att gå fram enklare och snabbare.

Med detta sagt arbetar regeringen aktivt med att åstadkomma regelförenklingar och effektiviseringar som ger bättre förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande.

Anf. 23 MATS GREEN (M):

Herr talman! Jag tackar för svaret på min interpellation om regelförenklingar.

Jag konstaterar att de regelförenklingar som man av egen kraft har lagt fram förslag om egentligen bara är förenklingar på marginalen. Vi ska komma ihåg att när det gäller 90 procent av alla de regelförenklingar som

har drivits igenom under denna mandatperiod är det Alliansen i civilutskottet som har drivit igenom dem eller drivit igenom dem genom att driva på regeringen. En lika stor andel av regelförenklingarna är just de åtgärder som Miljöpartiet motsatte sig under hela alliansregeringens tid, då man valde att gå ihop med Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna för att stoppa detta i Sveriges riksdag. Sedan tar man upp dem tre år senare och genomför dem och kallar det en aktiv bostadspolitik. Man genomför dem alltså tre år för sent. Statsrådet får ursäkta, men det imponerar faktiskt inte.

Alla de utredningar och "förslag" som statsrådet hänvisar till handlar egentligen bara om viss översyn av befintlig lagstiftning. Det räcker inte, eftersom den svenska bostadskrisen är så pass djupgående och har pågått under så pass lång tid att den tiden är förbi när man skulle kunna hantera detta genom att bara förändra på marginalen. Vi måste våga ge oss på grundfundamenta.

En av de saker som Moderaterna föreslår är exempelvis att man ska kunna förstärka översiktsplanen juridiskt och göra detaljplanen frivillig i kommunerna. Vi har tillsammans med våra allianskollegor lagt fram en räkna av olika förslag på förenklingar som inte är på marginalen utan som skulle få en radikal betydelse för en förändrad och förenklad svensk detaljplane- och bygglovsprocess.

Jag brukar säga att denna regering skulle kunna få vilken förenkling som helst genom riksdagen i morgon om de bara hade haft ett enda förslag. Jag kan nog även tala för mina allianskollegor när jag säger att det inte finns en enda regelförenkling som vi inte hade kunnat tänka oss att köpa. Men då måste det vara riktiga och viktiga regelförenklingar som inte bara klipper några veckor från en total planeringsprocess på i genomsnitt åtta år, som det är nu, från tanke till att man har ett färdigt hus där man kan sticka nyckeln i dörrlåset. Vi måste alltså ha radikala regelförenklingar. Där konstaterar jag att regeringen inte har levererat på något sätt.

Jag konstaterar också att man resonerar väldigt mycket kring undantaget vad gäller bygglov för solcellspaneler. Men man kan inte bo i en solcellspanel. Och, som sagt, alla regelförenklingar är bra. Men kom inte och påstå att detta underlättar bostadsbyggandet i Sverige! Det är bra på andra sätt, men det har faktiskt inte särskilt mycket med bostadsbyggande att göra.

Jag vill återigen säga: Vi behöver fler förslag från regeringen på radikala och genomgripande regelförenklingar för att göra det lättare och billigare att bygga och bo i Sverige.

Anf. 24 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag tycker inte, Mats Green, att man ska raljera över att vi gör det enkelt och smidigt att få fram solcellspaneler, takpaneler, altaner eller andra praktiska små saker. Det kan betyda mycket för en enskild människa. Men det finns också en annan sida av denna fråga, nämligen om man kan få bort ett omfattande arbete från kommunerna med att ge tillstånd till en massa små detaljer där det egentligen inte behövs ett omfattande arbete. Då kan de kommunala tjänstemännen ägna sig åt viktigare saker, till exempel att snabbare få fram bostäder, att få fram detaljplaner och se till att bygglov ges. Det är det som till stor del är mitt syfte med att

försöka få bort ett antal mindre viktiga frågor från tjänstemännens arbetsbord. Det har en betydelse för många kommuner. Många kommuner är nämligen ansträngda. De har väldigt mycket att göra. De har många fler bostäder och detaljplaner att hantera än tidigare. Det är också brist på folk inom både kommunerna och företagen. Det är en av de viktigaste flaskhalsarna i kommuner och företag när det gäller att bygga mer, alltså att vi har svårt att få fram folk i tillräcklig omfattning som klarar av detta.

Jag tycker inte att man ska raljera över detta. Men jag tycker att det var bra att Mats Green kom fram till en enda konkret fråga som han tyckte var viktig och strukturell för att göra skillnad, nämligen att stärka översiktsplanen. Om man får fram en starkare och tydligare översiktsplan kan man ibland kanske till och med bygga direkt utifrån den och i många fall hoppa över ett steg. Det är en punkt i detta 22-punktsprogram som vi driver. Vi har tillsatt en utredning, och den utredningen har till och med kommit med ett första delbetänkande som regeringen har levererat till riksdagen i form av en proposition som visar att vi kan ha ett tydligare och enklare detaljplanekrav. Det är ett första steg på den vägen. Sedan kommer nästa steg, då utredningen kommer att presentera hur man stärker översiktsplanarbetet så att det kommer att vara enklare att bygga utifrån det och ha det som utgångspunkt för byggandet framöver. Där är vi nog överens. Men vi har redan tagit de steg som Mats Green efterlyser.

En annan fråga som vi måste vara lite ödmjuka inför är att man under den förra regeringens tid tog en del beslut som var bra. En sak som man tog initiativ till var attefallshusen, som det nu talas om. Det hände kanske inte så mycket i alla frågor under den förra bostadsministrarnas tid, men just attefallshusen var en innovation. Det blev mycket enklare att bygga små stugor på villatomter för att få fram bostäder, visserligen små, som förhoppningsvis skulle kunna fungera. Man hade förhoppningen att det skulle leda till 200 000 nya bostäder. Så många har det inte blivit. Det har blivit några tusen. Ett problem var att dessa hus var lite för små. Nu driver jag ett arbete för att dessa hus ska kunna göras lite större. Då kommer de också att kunna bli mer rejäla bostäder som man kan använda framöver. Jag hoppas att vi blir överens om en sådan inriktning som gör att attefallshusen faktiskt kan bli någonting på riktigt allvar framöver och som bidrar till att minska bostadsbristen i Sverige.

Anf. 25 MATS GREEN (M):

Herr talman! Fortfarande är det så att de få förslag vad gäller förenklingar som har kommit från regeringen är sådana som Alliansen har tvingat regeringen till genom tillkännagivanden från Sveriges riksdag. Det är nämligen inga egna regelförenklingar man har tagit initiativ till, utan det är sådant som vi har fått tvinga fram.

Ministern behöver inte stå här och argumentera för regelförenklingar inför mig; det är ju så att säga min replik. Vi är för alla former av regelförenklingar, även mindre, men man ska ju vara ärlig och säga att en mindre regelförenkling *är* en mindre regelförenkling. Solcellspaneler är väl jättebra, men kom inte och säg att det har jättestor betydelse för bostadspolitik. När det gäller de stora, övergripande ödesfrågorna vad gäller regelförenklingar i Sverige vägrar ju regeringen göra någonting.

Jag skulle kunna stå här och räkna upp allt det som Moderaterna och Alliansen driver, men talartiden räcker tyvärr inte till. Det handlar om allt

det som nämndes tidigare om översiktsplanering, men framför allt om att vi ska klippa hela år från plan- och bygglagen. Det håller inte med en genomsnittstid på åtta år från tanke till handling vad gäller bostadsbyggnation. Vi behöver vara överens om att vi ska klippa hela år från detta, inte bara veckor.

Vi ska exempelvis också se över strandskyddet, där vi behöver vända på kuttingen och se till att vi får mer strandnära byggnation i Sverige. Ibland när man hör debatten kan man nämligen tro att vi håller på att exploatera sönder oss, och jag kan säga att det nog inte är någon som vill det. Men vi behöver mer strandnära byggnation i de delar av Sverige – jag bor i en av dem – som kanske klassas som glesbygd. Den enda möjligheten för oss som inte bor i storstäder att konkurrera med storstädernas utbud är nämligen att erbjuda väldigt attraktiva boenden. Vi behöver alltså ett ordentligt uppluckrat strandskydd.

Vi behöver också se över riksintressena. Ett alternativ är att göra bostadsbyggande till ett riksintresse. Det är nämligen inte ett riksintresse i dag; det kanske mest fundamentala behovet i tillvaron – bostad, värme och tak över huvudet – är alltså inte ett riksintresse. Det finns i stället en mängd andra riksintressen, ibland naturligtvis befogade men också vissa betydligt mindre befogade. Antingen gör vi alltså bostadsbyggandet till ett riksintresse eller också avvecklar vi en mängd andra riksintressen.

Vi säger även att vi måste ta ett ordentligt grepp om exempelvis buller. Reglera bara inomhusbullret, inte utomhusbullret! Skilj inte heller på olika former av buller, som industribuller och trafikbuller. Buller som buller – det är nivån på det som spelar roll.

Vi har dock en miljöpartistisk miljöminister och en miljöpartistisk bostadsminister som egentligen är emot allt detta, och det är klart att det får jättestora konsekvenser. Det får konsekvenser för storstäder, för där klarar vi inte av att förtäta på det sätt vi måste. Det får även konsekvenser för oss ute på landsbygden, för vi kan inte få våra mindre orter att växa eftersom man då börjar inkräkta på jordbruksmark, vilket alltså är ett riksintresse som då påverkas.

Vi måste därför göra ett ordentligt regelförenklingsarbete. Jag önskar att vi kunde vara överens om att vi ska klippa exempelvis minst två år från den totala planprocessen. Då kommer regelförenklingen att börja spela ordentlig roll. Visst, ministern har stått här och talat om vissa mindre förenklningar vad gäller bygglovsprocessen, herr talman, men låt oss komma ihåg att det inte är bygglovsprocessen som tar tid. Det är i stället plan- och detaljplaneprocesserna som tar tid. Här sitter dock Miljöpartiet på Miljödepartementet och på bostadsministersidan och stoppar allting. Det håller inte, herr talman.

Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag måste säga att Mats Green ibland har en lite besynnerlig självbild och bild av hur verkligheten ser ut. Ingen av de frågor jag har tagit upp, till exempel om att stärka översiktsplanen och kunna bygga på den i större utsträckning, om att förtydliga detaljplanerna, om att förenkla för kommunerna att bygga snabbare och så vidare har tvingats fram av Moderaterna, Alliansen, de borgerliga partierna eller oppositionen.

Det finns en fråga som har tvingats fram, kan man väl säga, och det var den Mats Green var inne på mot slutet – bullerfrågan. Regeringen tog initiativ till en förändring som underlättade byggande även i områden där det är kraftigt buller, men de nya bostäderna skulle ändå ha möjlighet till en någorlunda tyst sida. Det nöjde sig inte oppositionen med, utan Sverigedemokraterna och de borgerliga ansåg att man måste få bygga även där det är buller från alla håll i stor utsträckning.

Detta är en problematisk fråga, för det handlar om människors hälsa. Det har visat sig att även om det är tyst inomhus, för att man har starka fönsterglas och så vidare, är det ett hälso- och miljöproblem för många människor om man har buller från alla håll. Det var inte med stor värme och glädje vi gjorde den förändringen, men det är ändå så att riksdagen bestämmer. Finns det en tydlig majoritet för att göra förändringar, även om man inte alltid tycker att det är de allra bästa och smartaste förändringarna som återkommer gång efter gång, är det rimligt att man genomför en sådan förändring.

Nu får vi se vad som händer; det är inte säkert att kommunerna använder den här möjligheten i så stor utsträckning ändå. Generellt sett är det dock så att vi har drivit igenom en rad förenklingar och förbättringar för kommunerna, och tittar vi på statistiken ser vi nog att vi har klippt år, som Mats Green säger. Det finns en undersökning som visar att det tidigare tog i genomsnitt sju eller åtta år att få fram nya bostäder, och i dag är jag med och inviger nya bostäder där det har tagit ett eller två år från första planering, genom detaljplaneprocessen till byggande och att huset står på plats. Det är en väldigt förändring som håller på att ske runt om i Sverige.

Det handlar inte heller alltid om att ändra i regelverket. Det kan handla om helt andra saker, som engagemang från politiker och tjänstemän och att industrin håller på att förändras. Vi håller på att få mer och mer bostäder som använder moderna industriella metoder och digitalisering. Regeringen har också gjort stora satsningar på att digitalisera hela planprocessen. Både Boverket och Lantmäteriet jobbar mycket med detta, och jag tror att det är det område som ger den största effekten långsiktigt. Kan vi få en bra och effektiv digitalisering av hela detta område, som är standardiserad över hela Sverige och i alla kommuner, kommer det att ge väldigt stor effekt. Det är det som är målet för det arbete som sker i regeringen i dag.

Anf. 27 MATS GREEN (M):

Herr talman! Jag konstaterar bara faktum: Egentligen alla förenklingar som regeringen har lagt fram förslag om under mandatperioden har den tvingats till av Alliansen. Hela översiktsplaneutredningen är egentligen ett resultat av allianstillkännagivanden i riksdagen.

Det är en sak att säga att man bedriver en aktiv bostadspolitik och en helt annan att verkligen göra det. Vi har ett problem när det parti i regeringen som har fått ansvar för att det ska byggas fler bostäder än någonsin i Sverige är de största motståndarna till i princip varje form av förenkling. Återigen: De förenklingar man har genomfört är till stora delar även sådant som man under tidigare mandatperioder gått ihop med Sverigedemokraterna för att stoppa.

Det finns också ett övergripande problem vad gäller Miljöpartiet och den syn man har. Jag har respekt för den även om jag ser konsekvenserna av den, det vill säga att allt utanför storstäderna på något sätt ska vara ett

stort Skansenmuseum. I synnerhet miljöministern företräder ju bilden att allt ska vara som ett stort Skansenmuseum som bara ska finnas. Man inser liksom inte att människor faktiskt måste kunna både bo, bygga och leva på landsbygden. Det är väl egentligen det som är det övergripande problemet och den stora ideologiska skillnaden i synen på det goda samhället och Sverige.

Återigen: Det är inte så att den här regeringen har klippt några år från planprocessen. Det säger man i stället uttryckligen att man inte vill göra. Det handlar egentligen inte om några förkortningar över huvud taget. Jag hade som sagt önskat att vi kunde vara överens om att säga att vi ska klippa exempelvis två år från planprocessen i Sverige, och så ska vi se vilka former av förenklingar det kräver. Det är där vi måste börja, för det är då regelförenklingar verkligen kommer att spela roll för byggandet av alla typer av bostäder i hela Sverige.

Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Tyvärr måste jag säga att det där sista är struntprat. Det finns inte något beslut eller något sätt att säga: ”Nu klipper vi två eller tre år till.” Det finns ingen regel i lagboken eller i plan- och bygglagen där det står att det måste ta tre eller fyra år. Det gör det heller inte i dag, utan det går vanligtvis betydligt fortare än så.

Om man i stället sätter sig in i dessa frågor och kommer med konkreta förslag är jag och regeringen beredd att diskutera dessa fullt ut. Vi är inte alls emot regelförenklingar. Vi vill att det ska vara enkelt, smidigt och lätt för kommuner, människor och byggbolag att bygga i Sverige. Jag jobbar med detta hela tiden.

Att göra som Moderaterna vill är dock mer problematiskt. Om vi avskaffar alla insatser för att få fram bostäder till vanligt folk i Sverige och återigen tror att marknaden ska lösa detta av sig själv kommer vi att hamna i samma situation som den borgerliga regeringen gjorde förra gången, under de två mandatperioder som man jobbade med detta. Bostadsproduktionen skulle då gå ned till den nivå som vi hade tidigare, och det vore en katastrof.

Vi bygger i dag, i år och under denna mandatperiod mer än dubbelt så mycket som ni gjorde tidigare, och vi vill inte tillbaka dit. Gör inte samma misstag som dina företrädare, Mats Green! Det vore väldigt olyckligt, och jag tror därför att det är viktigt att vi talar om dessa frågor i valrörelsen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2017/18:490 om åtgärder för att nå miljömålen

Anf. 29 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jens Holm har frågat mig om jag delar Naturvårdsverkets bedömning att endast 2 av 16 miljömål kommer att nås till 2020 och vilka ytterligare åtgärder jag avser att vidta för att alla miljömål, inklusive generationsmålet, ska uppnås.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

Jag delar Jens Holms uppfattning att det behövs ytterligare åtgärder för att uppfylla miljömålen. Regeringen vill öka takten i genomförandearbetet, och åtgärder måste vidtas inom alla relevanta politikområden för att miljömålen ska nås. Regeringen föreslog därför flera stora satsningar i budgetpropositionen för 2018, bland annat en förstärkning av Klimatklivet, införande av ett bonus–malus-system för nya lätta fordon, förlängning av supermiljöbilspremien och elbusspremien, en satsning för att minska problemen med plast i haven och naturen samt en omfattande satsning på havs- och vattenmiljön för renare hav.

Regeringen överlämnade nyligen en skrivelse till riksdagen med en klimatstrategi för Sverige. Strategins utgångspunkt är att klimatfrågan måste integreras i alla samhällssektorer. I strategin presenterar regeringen bland annat en handlingsplan för fossilfria transporter och elektrifiering.

Arbetet med en hållbar stadsutveckling är viktigt för att uppnå miljömålen. Regeringen överlämnade nyligen en skrivelse med en strategi för levande städer till riksdagen.

Detta är några exempel på regeringens insatser för att nå miljömålen. Under våren kommer regeringen att överlämna en resultatskrivelse till riksdagen om miljömålssystemet och hur arbetet för att nå miljömålen har utvecklats under mandatperioden.

Flera steg på vägen har tagits, och nya satsningar och styrmedel finns på plats. Samtidigt behövs ytterligare åtgärder för att ställa om samhället och uppfylla målen.

Arbetet med miljömålen ska fortsätta. De nya etappmål som redan har beslutats är av stor betydelse och visar på viktiga prioriteringar för det kommande åtgärdsarbetet. Under mandatperioden har åtta nya etappmål antagits, varav ett innebär att ett tidigare etappmål har fått ett senare målår. De flesta av dessa målår ligger senare än 2020. Ytterligare etappmål ska tas fram, bland annat utifrån förslag som väntas från myndigheter och utredningar.

I arbetet med att ta fram nya etappmål kommer delmålen i de globala målen i Agenda 2030 att vara en utgångspunkt. Miljömålen är en viktig del i det nationella genomförandet av Agenda 2030. Miljömålen i sig och de erfarenheter som finns från årtionden av miljöarbete ger drivkraft och förspång i arbetet med att genomföra miljödimensionen av Agenda 2030.

Ett viktigt verktyg för att nå målen och genomföra den samhällsomställning som krävs är att även fortsatt integrera klimat och miljö i de politikområden där drivkrafterna och lösningarna på problemen finns.

Det tar ofta lång tid från det att en åtgärd vidtas till att effekten i miljön kan mätas. Därför går det ännu inte att se den fullständiga effekten som regeringens politik har fått och kommer att få på natur och klimat. Naturvårdsverkets årliga uppföljning av miljömålen utgör ett viktigt underlag för regeringens resultatredovisning till riksdagen. Regeringen återkommer med bedömningar, analys och slutsatser om arbetet med att nå miljömålen i budgetpropositionen för 2019.

Anf. 30 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag vill tacka miljöministern för svaret på min interpellation om hur vi ska nå alla våra 16 miljömål, inklusive det så kallade generationsmålet.

Detta är ju väldigt viktiga frågor. För några månader sedan kom en forskningsrapport från Tyskland som visade på att den biologiska mångfalden hade rasat med ungefär 70 procent i de undersökta naturområdena. Man konstaterade att detta troligen är representativt också för andra delar av Europa.

I går hade jag förmånen att tala med representanter för Sveriges biodlare. De säger det som vi kan se med egna ögon: att antalet så kallade pollinatörer – alltså bin, humlor, getingar och andra – har minskat drastiskt i Sverige. Utan pollinatörer blir det väldigt mycket mindre mat och väsentligt mycket mindre mångfald i vår natur,

Mycket behöver göras, vilket också konstateras i den uppföljning från Naturvårdsverket som jag hänvisar till i min interpellation. Det är bara 2 av de 16 miljökvalitetsmålen som kommer att uppnås med nuvarande åtgärder och styrmedel. Väldigt mycket mer behöver alltså göras.

Jag tycker att många av de saker som miljöministern nämner är bra, och vi står bakom de kraftfulla satsningar på miljö- och klimatområdet som görs i budgeten. Men det räcker ändå inte. Jag blir lite orolig då ministern hänvisar till nya utredningar och nya skrivelser som ska presenteras. Det är inte det som är den verkliga verkstaden i detta sammanhang.

Jag har full förståelse för att en ny regering behöver tillsätta utredningar och presenterar skrivelser eller bedömningar av läget, men det vi behöver nu är skarp lagstiftning och högre anslag till det som räddar den biologiska mångfalden. Inte minst viktigt är det som ministern själv tar upp, nämligen att alla samhällssektorer och alla politikområden måste verka för att våra miljömål ska uppnås.

Jag skulle vilja fråga ministern: Hur går till exempel arbetet med miljöhänsynen i skogsbruket? Tycker miljöministern att det vore en bra idé att skogsvårdslagen införlivades eller kopplades tydligare till miljöbalken? Vi har inte sett några konkreta förslag från denna regering på detta område.

Vad tycker miljöministern om minerallagen? Gruvbrytning är ju kanske den största inverkan vi kan ha på miljön och på den biologiska mångfalden. Där tycker jag inte att det har hänt någonting under denna tid.

Jag vill påminna om det som Stefan Löfven sa i regeringsförklaringen 2014. Då sa vår statsminister följande: De nationella miljömålen ska klaras.

Det är inte tu tal om att alla miljömål ska klaras, och då behöver vi höja tempot, Karolina Skog.

Anf. 31 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jag är väldigt glad att Jens Holm inledde med fokus på pollinatörerna. Jag delar bilden att det är ett område som behöver betydligt mer uppmärksamhet än vad det har fått hittills.

Vi har för Sveriges del inte någon motsvarande så gedigen utredning som den som har gjorts i Tyskland. Men jag har fått tillfälle att möta Sveriges ledande forskare på området och frågat om deras bedömning av om vi kan dra slutsatsen att det troligtvis är ett liknande läge i Sverige. Deras svar är tyvärr ja. Det finns i alla fall ingenting som talar emot att läget för insekter i Sverige är lika illa som man har konstaterat att det är i Tyskland, beroende på att vi har gjort motsvarande förändringar i vårt landskap som de man har gjort i Tyskland. Den bristande variationen i landskapet är en nyckelorsak.

För att få bättre information om vilket arbete som görs i dag i Sverige för att stärka pollinatörerna har jag bett om en kartläggning av detta från Naturvårdsverket, och de konstaterar att det görs ganska mycket i odlingslandskapet. Det finns ett stort engagemang från jordbrukare och ideella föreningar. Det görs en hel del väldigt intressanta satsningar inom jordbruket. Det görs däremot väldigt lite, närmast ingenting, inom skogen. Det är en information som vi behöver ta vidare.

På söndag är det World Bee Day. Jag kommer absolut att uppmärksamma den, och jag hoppas att många fler vill göra det och sprida information om hur viktiga pollinatörerna är. Det är en fråga där vi som individer faktiskt kan bidra med små insatser. Men det är självklart viktigt att vi också drar politiska slutsatser framöver av det allvarliga läget.

När det gäller att så få av våra miljömål nås vill jag sammanfatta läget med att det historiskt har gjorts för lite och i för långsam takt. Därför har det varit en oerhört angelägen uppgift denna mandatperiod att höja tempot, göra mer, ha ett brett miljöarbete och ta tydliga steg inom alla områden för att nå alla miljömålen, och detta har verkligen skett. Tillsammans med Vänsterpartiet har vi verkligen höjt tempot och adresserat ett antal riktigt svåra frågor. Men samtidigt finns det inget alexanderhugg. Miljömålsarbetet är långsiktigt och sker enträget och stegvis. En sak som vi fokuserar på nu är att fastställa nya etappmål för arbetet efter 2020.

Jens Holm frågade om skogsbruket. Vi har bland annat aviserat ett nytt etappmål för skydd av skog. Just nu är prognosen att om nuvarande nivå på pengar finns kvar kommer detta mål att nås, men vi ska sätta ett nytt mål efter 2020.

Vad gäller mineraler kan jag inte alls hålla med Jens Holm om att ingenting har hänt. Riksdagen tog häromdagen steget att klubba igenom ett förbud mot uranbrytning i Sverige – ett viktigt steg. Det löser absolut inte hela problemet, men jag tycker att det var en glädjens dag och att vi har all anledning att vara stolta och glada över beslutet. Det är ett väldigt tydligt besked till flera bygder där det funnits ett hot om uranbrytning under många år. Nu vet de att de kan utveckla sin bygd i en annan riktning.

Jag återkommer till hur vi har integrerat miljöarbetet i andra sektorer, som var den tredje frågan.

Anf. 32 JENS HOLM (V):

Herr talman! För att börja med frågan om gruvbrytning välkomnar vi i Vänsterpartiet verkligen förbudet mot uranbrytning. Min kollega Birger Lahti, som sitter här, var ju väldigt aktiv i den debatten. Vi som parti föreslog ett förbud redan 1981. Jag tror att vi faktiskt var först i Sverige med att föreslå ett sådant förbud.

Beslutet är jättebra. Men det som jag mer var inne på var den legislativa delen av det hela, nämligen minerallagen som reglerar mineralbrytning i Sverige, alltså: Hur stärka miljöhänsynen inom ramen för minerallagen? Jag hade hoppats på att den här regeringen under sina fyra år vid makten skulle ha tagit fram en ny minerallag kopplad till miljöbalken. Det har inte skett.

Detsamma gäller egentligen skogsvårdslagen och skogspolitiken. Ministern säger själv att här behöver miljöhänsynen verkligen stärkas, och det håller jag med om. Skydd är *en* sak – det är väldigt viktigt – men själva

skogsbruket är en annan sak. Där tror jag att väldigt mycket mer behöver göras.

På söndag är det Världsbidagen. Det är fantastiskt! Jag läste i Dagens Nyheter i dag om alla fantastiska aktiviteter som kommer att anordnas för våra pollinatörer. På tisdag är det den internationella dagen för biologisk mångfald. Det är jättebra med sådana här kampanjdagar. Men alla de som är ute och kampanjar vill att vi politiker ska ta vårt ansvar, och då är det som sagt väldigt mycket mer som behöver göras.

Det vore väldigt bra ifall miljöministern kommer in på hur miljömålen ska kunna nås på alla politikområden, för det finns en mängd utmaningar. Jag tänker på att vi har miljöskadliga subventioner på 50–60 miljarder kronor, alltså pengar som faktiskt går till att utarma biologisk mångfald vilket leder till att utsläppen ökar. Hur säkerställer vi att våra pensionspengar placeras på ett hållbart sätt? Hur får vi en infrastrukturplanering som underordnar sig klimatmålen, så att vi inte bygger nya motorvägar? Jag är väldigt bekymrad över till exempel det extremt dyra och onödiga motorvägsprojektet Förbifart Stockholm, som regeringen tyvärr inte har stoppat.

Jag tänker också på flygets utsläpp. Vi i Vänsterpartiet välkomnar flygskatten, men det är väldigt mycket mer som behöver göras. Jag debatterade med ministrernas kollega, näringsminister Mikael Damberg, för några veckor sedan om Arlandas expansion. Det verkar som att regeringen välkomnar att Arlanda har satt 70 miljoner resenärer som mål. Det kommer ju att bli ett enormt ökat flygande med tillhörande utsläpp.

Ja, det finns en mängd konkreta frågor där jag saknar handling från regeringen eller där jag tycker att regeringen till och med gör fel saker.

Det som inte minst är elefanten i rummet är vår konsumtion här i Sverige som får påverkan i Kina och Indien, ofta i fattiga länder utanför våra gränser. Då vill jag påminna om det mål som ligger över alla de 16 miljömålen, nämligen det som kallas för generationsmålet. Det handlar om att alla de stora miljöproblemen ska vara lösta inom en generation och att vi inte ska skapa nya miljö- och hälsorelaterade problem utanför våra gränser. Hur arbetar regeringen med generationsmålet?

Anf. 33 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jag ska säga några ord om hur vi arbetar med att integrera miljömålsarbetet brett i regeringens och våra myndigheters arbete. Vi har tagit flera viktiga steg för att etablera ett sådant arbete. Ett sådant steg är miljömålsrådet, som är breddat och fått ett tydligt förnyat arbete. De arbetar väldigt aktivt.

Miljömålsrådet är ett samarbete mellan ett antal utvalda myndigheter som har särskilt stor påverkan på möjligheten att nå våra miljömål. Det nya i deras arbete är att de har uppdraget att i första hand använda myndigheten som den resurs den är för att agera och identifiera åtgärder som de kan vidta för att nå miljömålen, enskilt eller i samarbete med andra myndigheter, och att rapportera detta årligen till regeringen. Och rapporterna visar att myndigheterna verkligen är aktiva. Sedan kan de, om de identifierar åtgärder som behöver vidtas, föreslå förändringar till regeringen. Men i första hand ska de agera. Det är en väldigt viktig signal för styrningen, för precis som Jens Holm säger ska vi inte i första hand utreda utan agera. Och vi har ändrat styrningen i de här delarna.

Den andra delen kan framstå som endast administrativ, men den är viktig. Det handlar om att vi har förändrat det regionala tillväxtarbetet. Inom det finns enormt stora medel; infrastrukturmedel och de regionala utvecklingsmedlen från EU hanteras inom det som kallas regionalt tillväxtarbete. Alla regioner har nu i uppdrag att integrera miljömålsarbetet i det arbetet, så att de stora medel som finns används för att nå miljömålen. Och det är, precis som Jens Holm säger, minst lika viktigt att de inte används för att arbeta i fel riktning.

Den typen av skruvande är viktigt framåt. Det handlar om strukturella förändringar och att använda kraften i det utvecklingsarbete som sker på olika nivåer för att nå målen och hamna i rätt riktning.

Vad gäller skogen har min kollega, Sven-Erik Bucht, precis presenterat en ny inriktning för skogspolitiken i Sverige – kanske pågår presentationen fortfarande. Det kommer att bli tydligt att vi slår fast att en utvecklad bioekonomi ska utvecklas samtidigt som miljömålen ska nås.

Jag vill avsluta med att säga några ord om miljöskadliga subventioner och konsumtionsfrågor. Jag delar nämligen Jens Holms uppfattning om att det är viktiga frågor att ge sig på framöver. Om vi tittar historiskt kan vi se att det har funnits en rädsla, kanske till och med en feghet, i politiken kring de frågorna. Jag vet att jag och Jens Holm gemensamt står för en politik som tar tag i den typen av lite svårare frågor.

En miljöskadlig subvention som regeringen agerar mot är reseavdraget. Det finns till för att skapa god tillgång till en arbetsmarknad på landsbygden. Men i praktiken är det en subvention av bilresor i storstäderna. Vi har nu en utredning på gång som ska rätta till det där, så att vi får tillbaka reseavdragets ursprungliga syfte. Det kommer att få stor påverkan. Vi kommer att behöva jobba vidare med ytterligare subventioner. Det är bara ett steg.

Vad gäller frågan om konsumtion har vi också tagit flera viktiga steg. Det behövde göras ett grundläggande arbete för att få koll på statistik och mätmetoder för konsumtionens miljöpåverkan. Där har Statistiska centralbyrån gjort viktiga saker för oss.

Det är verkligen en innovation, ett stort steg framåt, att vi i budgeten för 2018 inte bara redovisar prognoser för tillväxt utan breddar tillväxtbegreppet så att vi också får bättre koll på påverkan på miljön och den sociala hållbarheten.

Anf. 34 JENS HOLM (V):

Herr talman! Det händer en del saker, och det är väldigt bra. Men det är tyvärr inte tillräckligt. Jag tänker till exempel på det som ministern inledde med, det nya strukturella förändringsarbetet som ska se till att alla politikområden drar åt samma håll. Det är bra.

Det som jag saknar är vad som ska väga tyngst av de olika intressena när de står mot varandra. När Arlandas expansion står mot att vi faktiskt måste flyga mindre verkar regeringen tycka att Arlandas expansion är viktigare. När det är helt uppenbart att vi inte kan bygga nya motorvägar utan behöver bygga cykelinfrastruktur och satsa på kollektivtrafik och så vidare fortsätter regeringen ändå att bygga nya motorvägar.

Det är när intressena står mot varandra som man verkligen vill ha något skarpt som innebär att det är den långsiktiga miljöhänsynen som väger tyngst.

Jag vet att Sven-Erik Bucht presenterar ett nytt skogsprogram i dag. Men det är inte en ny skogsvårdsplan. Det är en lagstiftning, de skarpa sakerna, som jag är ute efter så att miljöhänsynen får mycket högre status.

Det är jättebra att regeringen har tagit tag i reseavdraget. Men varför tillsätta en utredning nu? Varför började man inte på en gång, i början av mandatperioden? Då hade vi stått här med ett nytt, bra reseavdrag nu.

Jag är frustrerad över att det utreds för mycket och att det är för lite handling.

Återigen: Stefan Löfven sa i regeringsförklaringen 2014 att de nationella miljömålen ska klaras. Det ska vara regeringens politik. Då behöver vi mer handling, inte fler utredningar.

Anf. 35 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jag kan förstå frustrationen över utredningar. Men det finns inget annat sätt att få fram ett nytt och bättre fungerande reseavdrag än att låta en utredning ta fram det nya regelverket. Det är den ordning vi har i Sverige. Och i jämförelse med andra länder vill jag säga att det är en god ordning som gör att vi kvalitetssäkrar de regelförändringar vi gör innan de genomförs, i stället för att ändra i efterhand.

Statsministerns ord i regeringsförklaringen om att miljömålen ska nås är otroligt viktiga och sas med största allvar. De har också på ett tydligt sätt påverkat den här regeringens arbete under fyra år vid makten. Om man tittar på budgeten kan man se att inget annat budgetområde än miljöpolitiken har vuxit i lika hög grad. Om man tittar på andelen kan man se att vi har ökat miljöbudgeten mer än något annat område. Det kanske inte märks, eftersom andra områden troligtvis får större utrymme i debatten. Men det är faktiskt vad siffrorna visar.

Vi har också tagit ordentligt tag i den, som jag tror, svåraste miljöpolitiska frågan, nämligen transporterna. Vi har genomfört en rad väldigt viktiga och genomgripande reformer på transportområdet. Vi har angripit den heliga kon – privatbilen – på ett sätt som ingen annan regering har gjort. Bonus–malus börjar gälla den 1 juli, reduktionsplikten kommer att börja gälla och vi ser över reseavdraget.

Vi har också lanserat en stadsutvecklingsstrategi som tydligt tar ställning för att det i städerna ska skapas möjligheter för de hållbara resorna – gång, cykel och kollektivtrafik – på bilens bekostnad. Det är en miljöpolitisk konflikt som tidigare regeringar har skytt, av rädsla. Men den här regeringen har visat handlingskraft. Och det är jag väldigt stolt över.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2017/18:496 om åtgärder för Östersjön

Anf. 36 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jens Holm har frågat mig vilka ytterligare åtgärder jag avser att vidta för att Sverige ska nå målet om god ekologisk status i Östersjön till senast 2021 i enlighet med våra åtaganden i Helcom.

Jag instämmer i att situationen i Östersjön är akut och att mer behöver göras. Oroande är också att klimatförändringarna kan leda till att problemen förvärras, bland annat med allvarliga konsekvenser för fiskbestånden i Östersjön.

Det finns en historik av för hög tillförsel av näringsämnen till Östersjön under mycket lång tid. Utsläpp av orenat avlopp till vatten har pågått fram till 70-talet i Sverige och fram till nyligen från stora städer som Sankt Petersburg och Kaliningrad. Självreningen av näringsämnen i landskapet har också minskat drastiskt på grund av att våtmarker och sjöar dikats ut och torrlagts i stor omfattning under mer än 100 års tid.

Sammantaget har vi en miljöskuld som det kommer att krävas omfattande, långsiktigt och tålmodigt arbete för att åtgärda. Det arbetet har dessutom varit eftersatt alldeles för länge.

Det är i det perspektivet som regeringen satsar över 600 miljoner kronor per år på ett rent hav för perioden 2018–2020 med ett paket av åtgärder mot övergödning, miljögifter och skräp och på skydd av flera marina områden.

Regeringen har gett Havs- och vattenmyndigheten flera uppdrag för att underlätta åtgärdsarbetet mot övergödning och få till stånd åtgärder där de gör störst nytta. Regeringen har också ökat budgeten kraftigt för finansiering av lokala vattenvårdsprojekt, LOVA, och villkoren har ändrats så att fler typer av åtgärder nu kan ges stöd och så att det blir mer attraktivt att söka dessa medel.

I regeringens satsning på ett rent hav ingår en våtmarkssatsning på 200 miljoner kronor per år 2018–2020 som kommer att bidra till att öka självreningen i landskapet och minska tillförseln av näring till havet.

Som Jens Holm nämner är landsbygdsprogrammet ett av flera viktiga verktyg för att minska övergödningen av Östersjön. Regeringen avser därför att, nu när översynen av nästa programperiod påbörjas, arbeta för att landsbygdsprogrammet ska bli betydligt mer effektivt och att det ska bidra till att uppsatta miljömål uppnås på ett strategiskt och mätbart sätt.

Jens Holm tar även upp att skydd av fler marina områden behövs. Detta är en prioriterad fråga för regeringen. Därför har regeringen pekat ut flera Natura 2000-områden för att skydda bland annat tumlaren i Östersjön och gör även stora satsningar i budgeten för stärkt marint områdesskydd. Dessutom har vi lagt uppdrag på Havs- och vattenmyndigheten att bland annat identifiera åtgärder i syfte att nå bevarandemålen i marina skyddade områden med fokus på fiske.

För att minska övergödningen på längre sikt har regeringen tillsatt en utredning som ska ge förslag på hur drivkrafterna för lokalt åtgärdsarbete kan stärkas. Utredningen ska också föreslå styrmedel som leder till ökad användning av lokalt anpassade, kostnadseffektiva åtgärder.

För att god miljöstatus ska kunna uppnås i Östersjön behöver alla nio länder med kust till Östersjön bidra. Där är samarbetet inom Helcom en viktig plattform. Regeringen har också för avsikt att ta en aktiv roll i utvecklingen av den nya aktionsplanen för ökat skydd av Östersjön som ska tas fram inom Helcom, och regeringen kommer att verka för att den håller en hög ambitionsnivå.

Sammantaget innebär det här att förutsättningarna för lokalt, regionalt och gränsöverskridande åtgärdsarbete mot övergödning stärks väsentligt. Det kommer inte att innebära att Östersjön når god ekologisk status till

Anf. 37 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag vill tacka miljöministern för svaret på min interpellation. Det här är ju ett exempel på det som vi pratade om tidigare, att ett antal av våra 16 miljömål som inte nås är direkt kopplade till situationen i Östersjön. Östersjön är kanske världens mest förorenade innanhav. Alla känner till de döda bottenarna och algbloomningen som snart tyvärr kommer att breda ut sig, kanske mer än någonsin. Det har slagits nya rekord varje år.

Inom Helcom – det Östersjösamarbete som ministern refererar till, där alla är Östersjöländer är med – är det inget av de nio Östersjöländerna som är i fas med de mål som har satts upp. Även om Sverige är bättre än de flesta andra kommer vi inte heller att nå målen om en god ekologisk status till 2021.

Det finns väldigt mycket att göra här. De stora lösningarna finns nog inom jordbruket och fiskeripolitiken. Om jag börjar med jordbruket välkomnar jag att miljöministern säger att Sverige ska verka för ett bättre och mer ändamålsenligt landsbygdsprogram.

Landsbygdsprogrammet är ju den gröna delen av EU:s jordbrukspolitik. Jag vill fråga ministern: Eftersom det nu pågår förhandlingar på EU-nivå om en ny jordbrukspolitik – kommer den svenska regeringen att verka för att alla så kallade direktstöd tas bort och att allt inom jordbrukspolitikerna ska ligga inom landsbygdsprogrammet och gå till miljöersättningar, inte bara till ökad produktion? Det vore intressant att få svar på det.

De extra 600 miljoner kronor som har avsatts är väldigt välkomna och någonting som vi i Vänsterpartiet förstås stöder. För bara några dagar sedan läste jag en debattartikel av LRF och Världsnaturfonden. De säger att det är svårt att få del av dessa pengar när det handlar om att lantbrukare vill anlägga våtmarker.

Våtmarker är naturens reningsverk, kan man säga. Där kan fosfor, kväve och andra utsläpp renas. Men systemet är alldeles för krångligt. Hundratals lantbrukare får inte ut sina pengar. Jag undrar om regeringen har någon strategi för att se till att pengarna verkligen går dit de ska, så att våra lantbrukare kan göra ett bra miljöarbete.

När det gäller fisket finns det väldigt mycket att göra. Vi i Vänsterpartiet vill till exempel förbjuda bottentrålning. Jag undrar om regeringen har några förslag på det området.

Om man har ett marint reservat ska det vara just ett reservat, alltså ett skydd där det inte bedrivs ett storskaligt fiske. Vi anser också att de marina skydden behöver ökas, och där verkar vi vara överens med regeringen.

Precis som i den förra debatten ser jag att det finns väldigt mycket kvar att göra, så jag vill gärna höra mer från ministern om vad som är på gång.

Anf. 38 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Tack, Jens Holm, för möjligheten att diskutera de viktiga Östersjöfrågorna här i kammaren!

Jag tänkte börja med att kommentera arbetet med våtmarker. Det är en sak som vi från regeringen har identifierat som viktig ur flera aspekter. En

Svar på
interpellationer

aspekt är att det är en viktig åtgärd för att förbättra statusen i Östersjön och för att hantera vattenfrågorna på land.

Under lång tid har stora områden i Sverige dränerats, och markens möjlighet att bevara vatten har minskat. Det skapar en känslighet för torka, vilket vi har upplevt under flera somrar, och för mycket regn. Våtmark är ingen lösning på det. Men våtmarker är bra för att de fångar upp näringsämnen, och det är bakgrunden till att vi gör en kraftig våtmarkssatsning.

Vi satsar mer pengar, men vi har också ändrat så att fler än tidigare kan söka det stödet. Man kan söka stöd för fler typer av åtgärder, och vi har infört att man kan få en större andel av en investering i en våtmark nu än tidigare. Vi har också vidtagit åtgärder för att sänka trösklarna.

Precis som Jens Holm har jag tagit del av debattartikeln där man pekar på att det fortfarande är administrativt krångligt. Självklart ska vi titta på det. Finns det ännu mer som vi kan göra för att sänka trösklarna ska vi absolut göra det. Jag har läst artikeln med nogsamhet och jag analyserar den.

Nästa fråga som Jens Holm tar upp gäller fisket och kopplingen till de marint skyddade områdena. Där har regeringen gjort flera saker. Framför allt har vi ökat mängden marint skyddade områden.

Det är viktigt att komma ihåg att när man beslutar om ett skyddat område är det första steget en väldigt lång process. Man ska bland annat fatta beslut om hur fisket ska regleras. Eftersom fiske är en EU-kompetens måste man förhandla med alla de länder som har rätt att fiska i det området. Det tar väldigt lång tid. Nu har vi reglerat ett område och hittat en modell för hur det ska göras framöver.

För att komma längre och utveckla den svenska positionen i dessa frågor har vi gett två viktiga uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten. Det första uppdraget är att det ska göras en analys av hur olika fiskemetoder påverkar vattenmiljön och fiskebeståndet inklusive en analys av effekterna av bottentrålning. Det kommer att vara ett viktigt underlag för politiska beslut framöver.

Det andra uppdraget är ett utredningsarbete där Havs- och vattenmyndigheten ska föreslå områden där man kan göra en reglering för att få områden helt utan mänsklig påverkan. Det är vår uppfattning att det vore viktigt att inrätta sådana områden, inte minst för fiskets och torskens skull.

De vattenlevande djuren får då områden där de får växa till och vara ifred utan störning från båttrafik eller fiske. Det har vi identifierat som en viktig åtgärd framöver, så det är därför som vi har beställt ett sådant underlag. När vi styr under nästa mandatperiod kan vi fatta den typen av beslut.

Jag delar uppfattningen att fiskefrågorna är oerhört centrala. Att vi har en kunskapsbaserad och vetenskapligt förankrad fiskepolitik framöver är avgörande för Östersjöns framtid.

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Fru talman! Det är utmärkt att regeringen vill göra det lättare att få våtmarksstödet. Jag noterar att man i Danmark har anställt så kallade våtmarksadministratörer, det vill säga tjänstemän som hjälper till med pappersarbetet så att det blir så enkelt som möjligt för lantbrukarna att få pengarna. Det vore kanske en idé.

Jag hade även en konkret fråga om förhandlingarna om EU:s jordbrukspolitik. Vi i Vänsterpartiet anser att Sverige egentligen inte ska ha något direkt stöd. Allt stöd ska i stället vara mer eller mindre miljörelaterat. Sedan kan man få ett ännu högre stöd om man till exempel bedriver jordbruk långt ute i glesbygden där de ekonomiska förutsättningarna är lite sämre. Är detta något regeringen driver?

Jag funderade ytterligare på något vad gäller jordbruket. Ett enkelt sätt att öka miljöarbetet i jordbruket är att stimulera det ekologiska jordbruket. I går var jag på ett seminarium hos Organic Sweden, som är branschorganisation för att stimulera ekologiskt jordbruk i Sverige. Där vill man att det ska finnas ett mål om att 50 procent av åkermarken ska vara ekologiskt certifierad till 2030. Det är en bra målsättning, tycker jag, som vi borde kunna vara eniga om.

Jag vet att det finns anslag i budgeten som man kan få för ekologisk odling, vilket är bra. Men anslagen behöver bli högre. Ett sätt att finansiera det vore helt enkelt att det konventionella får ta ett större miljöansvar genom en skatt på handelsgödsel. Man kan också ha en skatt på bekämpningsmedel, som kan vara mer ändamålsenlig. Då får vi in intäkter som kan gå till den ekologiska produktionen. Vad anser ministern om det?

När det gäller fisket är det bra att regeringen förhandlar med andra länder. Jag förstår att det kanske främst handlar om Danmark och Tyskland – kanske i synnerhet Danmark. Det handlar om stopp för bottentrålning och ett bättre skydd mot industriellt fiske. Kan ministern vara mer specifik om detta? Vilka områden förhandlar ni om? Hur går det?

Sverige kommer att ha ordförandeskapet i det som kallas Baltfish från den 1 juli i år. Baltfish är ett samarbetsorgan för Östersjön, där man tillsammans regionalt driver fiskefrågor. Där finns alla möjligheter för Sverige att driva frågan om ett mer hållbart fiske, förbud mot skadliga fiskemetoder såsom bottentrålning, att vi ska ta ut rimliga kvoter så att vi inte fiskar ut den fisk som finns och så vidare. Vilken strategi har Sverige för sitt ordförandeskap i Baltfish? Avser ni att informera oss i riksdagen om det? Jag har inte hört något om det.

Anf. 40 NINA LUNDSTRÖM (L):

Fru talman! Jag har anmält mig till debatten, eftersom jag tycker att det här verkligen är en mycket viktig fråga. Jag saknar dock ett perspektiv i debatten som handlar om hur man kan påverka utvecklingen för Östersjöns status, och det gäller sjöfarten.

Jag vill ta upp några exempel som jag tycker är väsentliga och viktiga i sammanhanget. Vi har bland annat frågan om utsläppen från sjöfarten.

Först vill jag säga att sjöfarten är helt fantastisk för att till exempel transportera gods. Men alla transportslag har sina utmaningar, och så även den fantastiska möjlighet som sjöfarten utgör.

Det jag vill ta upp och göra ett medskick om till statsrådet är hur sjöfarten kan bli ännu bättre på det den gör. Men jag vill även adressera de utmaningar som finns. En sådan utmaning är emissionerna från sjöfarten. Där pågår ett stort arbete. Detta arbete är internationellt och är därför viktigt i sig.

En annan sak handlar om hur våra vattenvägar är konstruerade. Det finns väldigt känslig miljö. Det tål även att fundera över hur våra nationella farleder, dem vi själva har rådighet över, är satta. Hur är de utformade?

Var ligger de? Och var kommer man att anlägga eventuella nya farleder? Det är också viktiga frågor.

Sedan har vi det som handlar om barlastvatten, det vill säga det som finns i tanken på ett stort fartyg, och hur man hanterar det. Även främmande organismer hör till detta.

Vi måste försöka ha ett tydligt miljöfokus. Helcom har två olika kommittéer som arbetar med de frågor som jag har nämnt.

Det pågår ett arbete om en initial strategi 2018, vilket är intressant. Detta kommer att utmynna i en slutlig strategi. Min fråga till statsrådet är: Vilken position kommer Sverige att ha vad gäller de frågor som jag nämner? Vad kommer vi att adressera specifikt?

Jag vill även lyfta fram det dilemma som finns med utsläppen och olycksriskerna kring sjöfarten. Hur kan vi bli bättre på att förebygga detta? Jag har för mig att ett par hundra olyckor även renderar utsläpp. Vi vet att exempelvis oljeutsläppen skadar miljön väldigt mycket.

Jag noterar att Havsmiljöinstitutet i sin rapport 2017:2 tar upp konsekvenserna vid en olycka och beskriver att påverkan kan bli väldigt stor beroende på hur rutterna är dragna. Hur arbetar regeringen med denna fråga? Det finns ju möjligheter att leda om trafik, om man ser områden som känsliga. Man kan arbeta väldigt aktivt i de områden där man har råddighet över farlederna.

Jag undrar också vilket miljöfokus som finns i den havsplan som utvecklas och ska implementeras till 2021.

Jag är som sagt intresserad att få höra av statsrådet vilka åtgärder man jobbar med inom de olika områdena om man ser till sjöfarten. Jag är fullt medveten om att mycket av detta också handlar om internationellt arbete. Det gäller inte minst utsläpp, partiklar och mycket annat, och där har IMO ett viktigt arbete. Ändå finns möjligheter att vidta åtgärder lokalt. Man skulle exempelvis kunna ha en starkare miljöstyrning av farledsavgifterna och använda ekonomiska styrmedel för att premiera dem som vill gå före.

För Östersjön är detta otroligt viktiga frågor. Det gäller även hanteringen av avfall från kryssnings- och passagerarfartygen etcetera. Jag vill gärna höra hur statsrådet och regeringen tänker om detta.

Anf. 41 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Jag ska försöka att snabbt och enkelt besvara frågorna från både Jens Holm och Nina Lundström.

Jag börjar med jordbrukspolitiken. Arbetet med en ny jordbrukspolitik inom EU efter 2020 pågår. Regeringens syn är att jordbrukspolitiken behöver ha en högre ambitionsnivå och mer fokus på resultat avseende resurseffektivitet och miljömål. Uppföljningen behöver gå från detaljstyrning till att fokusera på om målen för åtgärderna nås eller inte. Detta är vår inriktning i förhandlingarna.

Det finns ett tryck i Sverige på ekologisk odling. Konsumenterna efterfrågar det ekologiska, vilket är oerhört glädjande. Inom livsmedelsstrategin har vi satt ett mål för den offentliga sektorns konsumtion av ekologiskt. Det har även lett till ett tryck på den omställningsersättning som finns för jordbrukare som vill ställa om. Vi har därför behövt höja den, vilket har varit en angenäm uppgift att göra. Vi har höjt den för att möta behovet, och vår ambition är att ingen jordbrukare ska behöva vänta på

detta. För dem som vill ställa om ska en tillräcklig ersättning finnas. Det är målet. Hittills har vi gjort en höjning.

Låt mig gå över till sjöfarten. Jag är jätteglad att vi får tala även om den. Den är självklart oerhört viktig. Det är den dels för att den är så strategiskt viktig i den övergripande transportpolitiken och omställningen till en mer effektiv klimatsektor, dels för att den har tydlig lokal och global miljöpåverkan.

Här finns många glädjande utvecklingslinjer. Det beror på flera saker.

Vad gäller påverkan på sjöfarten är det regionala arbetet inom Helcom i flera delar framgångsrikt, vilket gör att utsläppen minskar. Utsläppen minskar både vad gäller avloppen från sjöfarten genom reglering och inte minst genom att svaveldirektivet har haft en fantastisk påverkan. Det gör att den typ av utsläpp som påverkar vår hälsa har minskat väldigt mycket. Den andra delen är att sjöfarten har höjt sin egen ambitionsnivå. Branschen i dag är verkligen villig att ta stort miljöansvar.

Vi tror från regeringens sida att flytande gas kommer att vara ett viktigt bränsle framöver för att lämna fuloljan och gå över till ett hållbart alternativ. Det gäller inte minst flytande biogas. Därför har jag gjort en ny strategisk satsning just på att tillgängliggöra flytande biogas för sjöfarten. Det är en utlysning som görs av Energimyndigheten väldigt snart.

Jag vill också ta upp frågorna om farleder och hur rutter hanteras inom det som kallas för vattenplanering. Vi har på land en fysisk planering med översiktsplaner och detaljplaner. Detta har inte funnits för havet, men det håller vi nu på att utveckla. Det är helt enkelt ett jättebrett arbete där man tittar på alla delar, såsom farleder, rutter, vindkraft, fiske och miljöhänsyn. Här är det väldigt viktigt att vi har en grund med ordentligt med skyddade områden. Det är där man kan göra den typen av avvägningar, med information om var bottnarna och djurlivet är mer sårbara och om man kan påverka exempelvis beslut om rutter. Det är det verktyget som vi framöver kommer att ha för att kunna göra avvägningar inom hållbarhetsagendan. Det kommer att vara ett väldigt viktigt verktyg framöver för att få ut det mesta möjliga ur sjötransporten men minska dess miljöpåverkan.

Anf. 42 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag vill börja med att instämma i det som Nina Lundström från Liberalerna sa om sjöfarten. Det är självklart en väldigt viktig påverkansfaktor i Östersjön. Där finns det också väldigt mycket att göra. Jag tror att regleringar som svaveldirektivet, som ministern var inne på, verkligen är vägen framåt. Vi behöver mer sådana saker. Jag tror också att det är bra att gå från tjockolja till gas. Det vore ju fantastiskt om man kunde driva båtarna på biogas. Kanske kan de också elektrifieras i framtiden.

Jag hade en konkret fråga till ministern om vårt ordförandeskap i arbetsorganet Baltfish. Det får ministern gärna berätta om, men det är väl från den 1 juli som vi är ordförande i detta Östersjösamarbete för fiskepolitiken. Då borde vi ha alla möjligheter att verka för ett mer hållbart fiske i Östersjön. Det vore också intressant att veta mer konkret vilka förhandlingar som vi har med andra länder om att till exempel förbjuda bottentrålning eller på annat sätt se till att fisket blir hållbarare.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

Det är bra med målsättningar för ekologisk konsumtion i offentlig sektor liksom för ekologisk produktion. Jag tycker att regeringen skulle kunna höja målsättningen för ekologisk produktion i linje med det som jag sa, att ungefär hälften borde kunna vara ekologiskt om tio tolv år. Det är en fullt rimlig målsättning.

Detta är några exempel på saker som behöver göras för att vi ska rädda Östersjön. Det är en väldigt brådskande fråga. Mer politiskt agerande behövs.

Anf. 43 NINA LUNDSTRÖM (L):

Fru talman! Jag välkomnar det gemensamma engagemang för Östersjön som finns. Det är ju ett av världens mest trafikerade hav som vi har här i vår närhet.

Det som jag ändå skulle vilja göra ett medskick kring – jag känner att jag inte fick svar från statsrådet på frågan – är hur man kan använda ekonomiska styrmedel för att uppnå det som vi alla tycker är framtidens lösningar. Det kan gälla nya drivmedel. Det kan också gälla elektrifiering, som Jens Holm nämnde. Hur ser vi till att rikta våra styrmedel så att de premierar dem som går före?

Jag noterar bland annat det här med farledsavgifterna. En uppgift jag nyligen har fått är att det bara är ungefär 7 procent av själva avgiften som har den typen av miljöpremie. Jag tycker att synsättet på ekonomiska styrmedel bör vara att de verkligen ska ta sikte på att de som går före med kloka val och smarta lösningar också får en ekonomisk premie för det. Jag skulle gärna vilja höra hur statsrådet ser på möjligheten att utveckla de här avgifterna. Sedan vet jag mycket väl att farledsavgifterna bara är en liten del av det som belastar sjöfarten ekonomiskt sett. Det är samma sak med hamnavgifter. Där finns det många aktörer. Men det handlar om att försöka se över hur vi kan se till att premiera att man agerar rätt.

Sedan finns det väldigt mycket mer att göra. Den lagstiftning vi har och de regelverk vi har gör att det fortfarande är så att inte alla tömmer sina tankar i hamnarna, vilket man absolut borde göra. Det gäller toalettavfall och mycket annat. Jag tror att utvecklingen kommer att gå dithän att vi blir av med den typen av miljöproblem. Men vi har fortfarande luftfrågorna och frågan om incitamenten för att göra de rätta sakerna. Jag vore väldigt tacksam för att få svar även på det.

Anf. 44 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Det händer oerhört mycket spännande inom sjöfartens område. Det är svårt att hinna med allt på ett kort anförande. Elektrifiering är definitivt en sak som händer nu. Färjorna mellan Helsingborg och Helsingör är ett exempel på det. Från regeringens sida har vi bestämt att regeringen även på detta område ska gå före och vara ett föredöme. Vi har gett uppdrag och medel till de myndigheter som styr över den sjöfart som sker i statlig regi för att tillse en elektrifiering av de delarna. Det handlar om vägfärjor, men det handlar också om Kustbevakningens fartyg, där myndigheten på eget bevåg har börjat titta på både elektrifiering och användning av nya bränslen som metanol och etanol.

Vad gäller farledsavgifterna har vi gett i uppdrag till ansvarig myndighet att följa vilken miljöstyrning dessa avgifter har. Om en sådan uppföljning visar att de inte har tillräcklig miljöstyrning ska man givetvis föreslå

förändringar, för det är självklart att de ska ha det. Vi ska använda alla redskap vi har tillgängliga.

Förutom att vi deltar i Helcom är vi i Sverige oerhört aktiva i ett flertal regionala organ som berör Östersjön. Det var så svaveldirektivet kom fram. Vi är fortfarande aktiva. Vår generella ståndpunkt är att regional reglering av luftvårdsfrågor är vägen framåt. Exempelvis finns det ett väldigt aktivt arbete med frågorna om sot och partiklar. Man tittar på möjligheten att reglera även det genom regional lagstiftning i stil med svaveldirektivet. Jag ser framför mig att det kan bli mer av den typen av reglering i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

§ 11 Svar på interpellation 2017/18:517 om trafikregler som påverkar cyklister

Anf. 45 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Nina Lundström har ställt tre frågor till mig med koppling till trafikregler som påverkar cyklister.

Det är glädjande att Nina Lundström delar min och regeringens uppfattning att det är mycket angeläget att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten för cyklister.

Regeringen presenterade 2017 en nationell cykelstrategi, vilken har som övergripande syfte att främja en ökad och säker cykling. Det är viktigt att regelverket är tydligt och trafikmiljön säker för oskyddade trafikanter som cyklister. Oskyddade trafikanter är också prioriterade i arbetet för att uppnå nollvisionen.

Därför har regeringen särskilt utrett hur regelverket kan anpassas för att uppnå en ökad och säker cykling. Näringsdepartementets promemoria *Cykelregler* publicerades samtidigt som presentationen av den nationella cykelstrategin och har därefter varit ute på remiss. Promemorian innehåller ett antal förslag till regeländringar som ska göra det lättare för cyklister och andra trafikanter att färdas i samma trafikmiljö på ett säkert sätt. Promemorian bereds för närvarande inom Regeringskansliet, och min ambition är att vi ska fortsätta arbetet med modernisering av regelverket.

Det finns för närvarande inget beredningsunderlag för att lägga förslag om införandet av ny avståndsreglering. Frågan bereds därmed inte just nu, men jag utesluter inte att vi får anledning att titta närmare på detta när vi följer upp cykelstrategin.

Anf. 46 NINA LUNDSTRÖM (L):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för svaret. Skälet till interpellationen är att det helt enkelt behövs bättre trafikregler för cyklister. Jag tycker att det har hänt alldeles för lite på området. Jag förstår naturligtvis att förslagen bereds. Men på vissa områden borde man kunna gå fram snabbare.

Det är fantastiskt att se hur många som cyklar. När man exempelvis kommer till riksdagen ser man väldigt många cyklister ute. Cykling är inte

bara transport och folkhälsa, utan det är också en frihetsfråga. Det är här-
ligt att cykla. Visa dagar skulle man kanske till och med gärna fortsätta att
trampa på sin cykel och inte sitta så mycket på möten.

Det är fantastiskt att se vilket uppsving det är på cyklingen. Men det
innebär också att ju fler cyklister som finns därute, desto större utmaningar
får vi. Ett sätt är att hantera frågeställningar och inte bara pengar till ny
infrastruktur. Det finns åtgärder som inte kostar pengar. Det handlar om
regelverk som finns för cyklingen.

Jag har därför ställt frågorna om det som rör just trafikregler. Jag har
också ställt frågan till cyklister om vad som är deras starkaste argument
för exempelvis regeln om att hålla ett minsta avstånd om man som bilist
kör om en cyklist.

Cyklisterna säger så här: Det handlar om att rädda liv. Jag vill leva.
Tydlighet. Öka upplevd trygghet så att fler cyklar. Öka förutsägbarhet i
trafiken. En tydlig signal från lagstiftaren. Rättssäkerhet. Bättre cykelupp-
levelse. Fler kan använda befintligt trafiksystem.

Frågan om att kunna färdas tryggt även för en cyklist som är oskyddad
är en otroligt viktig fråga. Den präglar också känslan av att vara ute på sin
cykel. Det jag inte förstår, fru talman, är varför frågan inte kan beredas.

Jag noterar att statsrådet svarar att frågan inte är beredd. Varför inte ta
fram ett beslutsunderlag och ett underlag för att genomföra regeln? Regeln
finns i många olika länder. Australien har precis gjort en genomlysning av
den regel som de införde. Man kunde konstatera att efter tio månader hade
olycksstatistiken minskat med 15 procent, och man upplever att det har
varit en lyckad regelförändring.

Dagens trafikregler är inte anpassade för de cyklister som finns ute i
dag. Många cyklar också på vägar där det finns ganska höga hastigheter.
Det gör mig väldigt fundersam att det sägs i svaret att det saknas bered-
ningsunderlag.

Jag noterar att trafikutskottet i sitt betänkande om cykling flaggar för
att man förväntar sig att regeringen vidtar åtgärder. Det var också skälet
till att avstyrka förslagen vid det tillfället. Slutsatsen är att regeringen kom-
mer att återkomma med förslag med tanke på att det finns en promemoria
som har varit ute på remiss. Man anser att regeringen har möjlighet att
vidta ytterligare åtgärder.

Fru talman! Mina frågor till statsrådet är: Varför vill inte regeringen ta
ett initiativ här? Varför inte ta fram ett beredningsunderlag? Varför inte se
till att vi gemensamt genomför det?

Jag är helt övertygad om att det finns ett väldigt starkt stöd för detta.
Det skulle i sak vara ganska enkelt att genomföra. Det skulle också kunna
kombineras med en informationskampanj och snabbt kunna göra skillnad
där ute.

Det handlar inte heller om finansiering med pengar eller inväntandet
av den nationella planen. Det här skulle man kunna göra väldigt fort. Jag
väntar med spänning på ett svar.

Anf. 47 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Nina Lundström, för engagemanget! Jag tycker
också att den cykelboom vi upplever är glädjande. Jag cyklar själv en hel
del. Jag ser dessutom att det är fler ute på vägarna nu.

Det gäller inte minst tack vare elcykelpremien. Den har gjort att personer som kanske tidigare tog bilen till jobbet numera väljer att cykla. De använder den lilla extra kraften från batteriet för att inte komma fram helt svettigt till jobbet och ändå kunna ta sig fram. Det tar mindre utrymme och är klimatsmart.

Det är klart att det håller på att revolutionera trafikmiljön med de följdfeffekter det får i form av att vi nu i nationell plan måste ta ökad höjd för till exempel cykelvägar och cyklingens möjligheter att komma fram. Det är glädjande.

Jag noterar att Nina Lundström nämnde att det hänt för lite. Vi måste ändå komma ihåg att till skillnad från den tiden då Liberalerna var i regeringsställning under åtta år då de nästan inte gjorde någonting på cyklingens område har vi nu en nationell cykelstrategi.

Vi har ett nationellt cykelcentrum i Linköping där man samlar forskning, utveckling och kompetensinsatser. Vi har genomfört ett flertal utredningsuppdrag och förändringar som stärker cyklingen. Elcykelpremien är för övrigt ett bra exempel på det.

Vi kommer nu den 13 juni att ha ett uppföljande möte om cykelstrategin. Där är min ambition att bjuda in Cykelsverige för att lyssna in synpunkter bland annat på de regler som behöver förändras framöver. En del av dem är i slutskedet i beredningen i Regeringskansliet.

De mest kända förslagen är möjligheten för cyklisterna över 15 år att även kunna cykla på en gata i allmän trafik. Det är någonting som vi har öppnat för. Men vi ska se till att frågan blir ordentligt beredd med de synpunkter som finns.

När det sedan gäller frågor om 1,5-metersregler och regleringen ska vi komma ihåg att det i dag är en reglering. Trafikförordningen ser ut så här: En förare får köra om endast om det kan ske utan fara. Den förare som kör om ska lämna ett betryggande avstånd i sidled mellan sitt fordon och det fordon som körs om.

Det kan vara svårt att säga hur långt ett betryggande avstånd vid omkörning av cykel kan vara. Vissa fordon kan passera med mindre avstånd medan till exempel passage av barn som cyklar kräver större avstånd. Det är därför upp till den som gör en omkörning att avgöra vilket avstånd som är lämpligt vid varje situation. Den som gör en omkörning förbi en cykel bör dock särskilt försäkra sig om goda säkerhetsmarginaler då risken för cyklisten vid en omkörning kan vara väldigt hög.

Jag kan konstatera att vi i relation till många andra länder har få cykelolyckor som är kollision med fordon. Det är 80 procent av cykelolyckorna som är singelolyckor. Det finns skäl att också därför fundera på den cykelmiljö vi ser framöver. Det handlar om hur cykelbanor är utformade kanske i flera filer för att man har olika hastigheter.

Det är en annorlunda men också spännande trafikmiljö vi ser framför oss. Det gör att vi måste lyssna in många olika synpunkter vid utformandet av regler. 1,5-metersregeln har, som Nina Lundström nämnt, tagits upp i riksdagen. Det är inte så att riksdagen har ställt sig bakom förslaget.

Riksdagen har avslagit en motion om införandet av en 1,5-metersregel. Det är bara Liberalerna och Kristdemokraterna som har ställt sig bakom det yrkandet. Det är också en signal att riksdagen nu inte är beredd att ta ställning för en 1,5-metersregel.

Jag kommer att pröva möjligheten att se vilka beredningsmöjligheter som finns för att titta på förutsättningarna att införa en 1,5-metersregel. Men jag vill också invänta och lyssna in de synpunkter som kommer att vara när vi har den stora samlingen den 13 juni för uppföljning av cykelstrategin.

Det är under den här mandatperioden som cyklingen tar fart. Låt oss glädjas åt det och hoppas att det finns en bred gemensam enighet om att fortsatt stärka cyklingen. Men låt oss också vara noggranna med vilka regler vi föreslår. Det är inte alltid givet att just polisens möjligheter att uppmärksamma en 1,5-metersregel är rätt prioritering för till exempel trafikpolisen.

Anf. 48 NINA LUNDSTRÖM (L):

Fru talman! Jag ska läsa upp vad utskottet sa när det hanterade förslaget i bland annat min motion om en 1,5-metersregel.

”Utskottet vill betona att det är viktigt att följa frågan om det finns behov av ändringar i regelverket eller andra insatser för att minska riskerna vid omkörning av oskyddade trafikanter.” Sedan skriver utskottet att det vill avvakta regeringens beredning av promemorian.

Utskottet skriver också om denna promemoria och anger vad regeringen har skrivit i den. Utskottet säger följande: ”Den slutsats som dras i promemorian är utifrån detta att det därför är upp till den som gör en omkörning att avgöra vilket avstånd som är lämpligt vid varje situation.”

Det är här jag menar att vi har olika uppfattningar. Vi som kan vara både bilister och cyklister kan känna igen oss i det. Man har ett perspektiv om man sitter på cykeln på en väg och har en bil som kör om en, och kanske också riskerar att göra en omkörning fastän man får möte, och nästan kan känna backspegeln snudda vid armbågen. När man sitter i bilen kanske man inte ens tänker på att den man kör om upplever det på det sättet, och speciellt om man inte cyklar själv.

Jag noterar än en gång att regeln har införts i många länder. Jag har själv testat den på en cykelresa i Spanien, både som bilist och som cyklist. Den fungerade alldeles utmärkt.

Men om man inför regeln ska man självfallet också informera om den. I den första fasen behöver man bedriva en informationskampanj. Jag menar att detta inte är någon komplicerad regel att införa, utan det handlar mer om att faktiskt göra det. Jag kan hålla med om att varje regering kan arbeta mer med cyklingen. Det tycker jag alltid att man ska göra. Men jag noterar också att den föregående alliansregeringen genomförde ett antal förordningsförändringar för att förbättra trafikreglerna. Det är alltså fullt möjligt att göra.

Jag bli lite fundersam på varför det tar så himla lång tid att komma fram till något i beredningen av promemorian som regeringen skickade ut. Nu har det gått ett år, och vi har fortfarande inte sett någon konsekvens av regelverket.

Jag tror att det verkligen vore en välgärning att inte bara se över 1,5-metersregeln utan också många andra cykelregler. Det skulle i praktiken göra systemet mycket tydligare, och alla skulle veta vad som gäller där ute i trafiken. En cyklist hörde av sig till mig och berättade att just detta med tydlighet och att förstå vilka regler som gäller är viktigt. Detta kan

vara ett sätt att använda det utrymme som finns på vägarna mycket smartare och att ta hänsyn till varandra.

Jag tycker att det är svårt att förstå motståndet mot att testa regelverket. Jag skulle vilja tipsa statsrådet om att det finns många duktiga personer där ute som jobbar med cykling till vardags både i kommuner och på andra ställen. De har hög kompetens när det gäller hur det här skulle kunna genomföras. Varför inte prova frågan på de här personerna, som är kunniga inom detta och som också är trafikplanerare? Man skulle kunna se till att testa idén och säga: Hur skulle man kunna göra? Man borde gå över från att säga nej till att fråga sig hur vi skulle kunna göra. Jag tror att lösningen ligger nära till hands, och det vore spännande om vi kunde genomföra detta.

Fru talman! Jag vill bara ställa en fråga: Har statsrådet tagit del av den utvärdering som gjordes i Australien där man tittade på frågan ur polisens perspektiv, ur cyklistens perspektiv och ur bilistens perspektiv? Man hade också sett till statistiken. Detta finns det mycket att lära av. Har statsrådet tagit del av denna rapport?

Anf. 49 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag noterar att det Nina Lundström efterfrågar är det vi gör. Skälet till att vi bjuder in till ett uppföljande möte om cykelstrategin den 13 juni är att vi vill lyssna in alla synpunkter. Detta har jag varit noga med på alla politikområden ända sedan jag tillträdde. Jag har bjudit in landets hamnar för en dialog, och jag har talat med sjöfartens aktörer och med alla andra transportaktörer.

På samma sätt vill jag jobba processinriktat när det gäller cyklingen. Det innebär att detta kommer att vara ett utmärkt tillfälle, för då har vi slutrapporteringen från alla de rapporter som finns och de uppdrag som gavs i samband med att cykelstrategin lanserades från min företrädares sida. Cykelcentrum finns på plats, och hela SKL:s stora informationsinsatser kommer att finnas redovisade. De 9 miljoner vi har delat ut i medel för att stödja cykelutveckling i landet kommer också att kunna redovisas.

På det här sättet får vi en samlad bild men också ett samlat forum för att pröva vad som är nästa steg. Naturligtvis kommer vi då också att redovisa arbetet med regel-pm och de diskussioner som har förts.

Jag har noterat i min dialog med många företrädare i Cykelsverige att 1,5-metersregeln tål en del fortsatt funderande. Den ska fungera såväl i storstad som på landsbygd, och den ska kunna fungera för alla typer av trafikanter. Jag är själv cyklist, och jag vet hur det känns att åka på en smal landsväg när en lastbil blåser förbi. Jag tycker såklart att i dessa sammanhang känns en 1,5-metersregel ytterst befogad. Men jag är också en cyklist som cyklar i tät stadsmiljö och på mindre vägar, och då vet jag att en 1,5-metersregel inte är lika enkel att tillämpa – särskilt inte för rättsvårdande myndigheter.

Jag gillar annars tanken på att man ska vara tydlig med motiven och symboliken i de besked man ger, och jag eftersträvar generellt tydliga regler. Ett bra exempel är det mobiltelefonförbud som vi nu har drivit igenom, där vi säger: Händerna på ratten – du ska inte ha handhållen mobiltelefoni när du kör fordon! Detta får ett starkt genomslag därför att det är så pass tydligt och enkelt att efterleva för polisen men också för trafikanterna. Man vet vad det är som gäller.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

På samma sätt eftersträvar jag den typen av tydlighet när det gäller regler inom cykelområdet. Låt oss arbeta tillsammans med att se vad som är det smartaste sättet! Jag hoppas att också Nina Lundström kommer med på det uppföljande cykelmötet den 13 juni. Då kommer vi att få utrymme för att diskutera detta tillsammans och processinriktat, och vi kommer att lyssna in samtligas synpunkter.

Anf. 50 NINA LUNDSTRÖM (L):

Fru talman! Om det ska bli någon ändring av regelverket måste regeringen agera, för det är endast regeringen som har rådighet över att se till att vi får de nya trafikreglerna.

Nu har frågorna diskuterats under så lång tid, det har remitterats och det har funnits så många synpunkter att jag är alldeles övertygad om att det är fullt möjligt att gå till beslut om en ny regel för omkörning och minsta avstånd. Men det handlar också om många andra regler som många verkligen längtar efter.

Det blir lite grann av ett moment 22. Statsrådet hänvisar till utskottet och riksdagen, och utskottets majoritet och regeringspartierna hänvisar till statsrådet och regeringen. Så kan man hålla på och bolla sinsemellan vems ansvaret är. Jag läste upp det som stod i betänkandet om att utskottet väntar på att regeringen ska återkomma med förslag utifrån remissen och även med ytterligare förslag.

Jag tror att det vore viktigt att man nu verkligen funderar på hur vi ska se till att reglerna kommer på plats. Det vore alldeles utomordentligt, och jag kommer personligen att göra allt jag kan för att påverka i frågan.

Jag noterar att statsrådet inte svarade på frågan om utvärdering av det regelverk som genomfördes i Australien, där man gjorde en utvärdering ur polisens perspektiv, ur cyklistens perspektiv och ur bilistens perspektiv. Statsrådet har kanske inte tagit del av rapporten, men jag har skrivit ut den och har den med mig här i talarstolen. Efter debatten kommer jag att överlämna den australiska rapporten till statsrådet för att han ska kunna ta del av hur 1,5-metersregeln ser ut.

Jag tror inte att man behöver komplicera det hela så otroligt mycket. Det är klart att man kan skylta vägarna och peka ut var man börjar med skyltningen. Man kan också ta hänsyn till den lokala miljön. Kunskapen finns, och jag tror att det är det minsta bekymret vad gäller att tillämpa regelverket. Jag hoppas att reglerna snart kommer på plats.

Anf. 51 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack återigen, Nina Lundström, för engagemanget! Jag delar det, och jag gläds åt att det finns en bred uppslutning bakom de stora satsningar vi gör under den här mandatperioden för att främja cyklandet.

Jag får hoppas att detta också är någonting som förpliktar i den händelse att olyckan skulle vara framme och vi får en annan regering under nästa mandatperiod, så att man inte låter arbetet med att utveckla cyklingen avstanna. Det behövs för klimatets skull, för folkhälsans skull och inte minst för utrymmet i våra städer. Om detta kan vi vara eniga.

Jag är noggrann med att vi ska ha en beredning som följer de regleringsrutiner vi har. Vi ska lyssna in samtliga remissinstanser, och vi ska inte minst låta polisen få lämna tydliga synpunkter på hur de ska kunna

använda sina resurser på effektivaste sätt för att få en bra och säker trafikmiljö. Det måste vara utgångspunkten.

Låt mig i sammanhanget påminna om att hur vi bygger infrastruktur för cykel kanske är en mycket viktigare fråga i detta led. Det handlar om att säkerställa att vi kan få fler separerade cykelbanor och fler möjligheter för cyklister att färdas tryggt också där man inte kör tillsammans med annan trafik. Vi måste gemensamt uppmärksamma att singelolyckorna är oroväckande många när det gäller cykling.

När vi nu får ett ökat antal elcyklister – vilket vi allihop gläds åt – ska vi vara uppmärksamma på om det i sig kan leda till beteendeförändringar. Det här är fordon som generellt kanske går i högre hastighet än vad som är brukligt när man motionscyklar. Det kan också vara en del ovana cyklister som kommer ut på våra vägar. Här måste vi säkerställa inte bara att man har hjälm – för det är självklart något som alla cyklister ska ha – utan också att vi får ett beteende i trafiken som gör att vi inte får fler olyckor, vare sig det är singelolyckor eller kollisionsolyckor.

Låt oss arbeta med detta tillsammans för cyklingens bästa!

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

§ 12 Svar på interpellation 2017/18:525 om Haparandabanan

Anf. 52 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Birger Lahti har frågat mig vilken nivå av statlig inblandning i Haparandabanan som jag bedömer är rimlig att förvänta sig.

Persontrafiken på sträckan mellan Luleå och Haparanda är nedlagd sedan september 2000. Renovering av banan och en ny sträcka via Kalix blev klar 2014. Jag är medveten om att det finns önskemål om att återigen organisera persontrafik på Haparandabanan. Enligt kollektivtrafiklagen har kommuner och landsting i respektive län ansvar för kollektivtrafik inom länet. Järnvägen mellan Luleå och Haparanda sträcker sig enbart inom Norrbottens län.

Transportsystemet ska bidra till tillväxt och utvecklingskraft i hela landet. På sträckor som är kommersiellt olönsamma och där det finns skäl att upprätthålla en grundläggande tillgänglighet med interregional kollektivtrafik har staten därför möjlighet att upphandla sådan trafik. Medel för denna upphandlade trafik finns anvisade av staten på anslaget för trafikavtal, vilket innebär att Trafikverket från detta anslag betalar ersättning till trafikföretag för interregional kollektiv persontrafik med flyg, tåg, båt eller buss. Trafikavtalen uppgår under 2018 till totalt 930 miljoner kronor.

Det är viktigt att människor har god tillgänglighet med interregional kollektivtrafik över hela landet, och regeringen anser att det är av ytterst stor vikt att det finns en god tillgänglighet, inte minst i norra Sverige. Dock är det Trafikverket som har regeringens uppdrag att inom ramen för de transportpolitiska målen och de angivna medelsramarna ingå och ansvara för statens avtal om interregional kollektiv persontrafik. Därmed är det Trafikverket som bör uttala sig om det finns skäl och möjlighet för staten att engagera sig i trafik som berör *ett* län.

För regeringen är det viktigt att hela Sverige ges goda förutsättningar att växa och utvecklas. I sammanhanget vill jag nämna att regeringen nyligen lämnat in ett förslag till EU-kommissionen om att förlänga EU:s transportkorridor Skandinavien–Medelhavet längs med Botniska korridoren, från Stockholm längs med Norrlandskusten och upp till Haparanda och Narvik.

Anf. 53 BIRGER LAHTI (V):

Fru talman! Jag tackar infrastrukturministern så mycket för svaret. Det gör mig i vissa delar glad, i vissa delar förvånad och i vissa delar besviken.

Jag börjar med det som gör mig förvånad. Jag visste faktiskt inte om att EU:s transportkorridor stannar i södra delen av landet. Men när jag tänker efter är det kanske inte så förvånande ändå eftersom vi hade en tidigare regering som sa att basindustrin i praktiken var utfasad.

Vi i Norrland är bara 11–12 procent av befolkningen men svarar för 25 procent av nettoexporten. Därtill kan man lägga att tillverkningsindustrin i södra Sverige – Volvo, Scania, SKF och Sandvik – använder sig av Norrlands mineraler i sin export, så effekten blir ännu större.

Till de delarna som jag blir glad över hör att regeringen har tagit tag i frågan om att förlänga korridoren och försöker väcka den i EU-kommissionen. Det gör mig glad, för då hoppas jag att jag har förstått det rätt att det finns möjligheter att få EU-finansiering till infrastrukturens satsningar när det gäller sådant som inte bara är persontransporter utan även basindustrins transporter och att man kan få medfinansiering till sådana investeringar, till exempel Bottenviksbågen och fram till Narvik. Det är intressant.

Så till den del som jag är lite besviken över. Jag nämnde i min fråga att efter beräkningar som är gjorda på den här sträckningen Luleå–Haparanda har man kommit fram till att ungefär hälften av resenärerna skulle vara gränsöverskridande. Då kommer frågan om statens roll in lite grann i och med att den här transporten inte bara är inom Norrbottens län.

Länsstyrelsen och kommunerna i regionen har kommit överens om att de har finansiering till driften, men det finns delar där de tycker att staten borde gå in. Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten skickade i juni 2016 en fråga till dåvarande infrastrukturministern Anna Johansson, men det har inte kommit något svar eller någon reaktion på den frågan. Det tycker jag är lite beklämmande och synd, för det som man lyfter i frågan handlar om medfinansieringen eftersom man tycker att sträckningen kommer att medföra gränsöverskridande persontransport. Den delen saknar jag i ministrarnas svar.

Anf. 54 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Birger Lahti, för engagemanget! Jag delar verkligen det. Jag har pratat med kommunalrådet i Haparanda och även det före detta kommunalrådet regelbundet, och jag har varit i regionen vid ett flertal tillfällen. Det är ingen hemlighet att vi också just nu under senare år har tittat på investeringsförutsättningarna när det gäller infrastrukturen i norra Sverige, inte minst mot bakgrund av det som Birger Lahti själv lyfter fram att det är här som stora delar av våra exportvärden produceras. Norrland växer både när det gäller exportvärde och produktion och när det gäller befolkning. Det kommer att ställa ökade krav på infrastrukturen framöver. Industrin är verkligen inte basicallt gone som Fredrik Reinfeldt sa, utan den är

på stark tillväxt tack vare en framgångsrik industripolitik. Det är jag glad över.

I dagarna är det kanske också värt att nämna att det inte bara handlar om landtransporter. Vi har arbetat intensivt från regeringens sida efter kursen i Nextjet för att kunna säkerställa goda flygförbindelser. Det är viktigt att man har goda kommunikationsmöjligheter i Norrland. Det är också ett av skälen att vi öppnar upp för TEN-T-korridoren. Jag måste säga att jag själv tycker att det är anmärkningsvärt att vi bara har låtit det vara möjligt för infrastrukturprojekt i södra Sverige att söka medfinansiering från EU genom stomnätskorridoren. Därför är det glädjande när vi nu har fattat beslut från regeringens sida och gått in med en ansökan, som jag hoppas och tror kommer att bli beviljad av kommissionen, om att förlänga stomnätskorridoren ända upp till Haparanda och faktiskt också, om man ska vara noggrann, över till Oslo så att hela Sverige kan vara med och ta del av de gemensamma medel som vi har i EU för att stärka sammanbindningen inom EU och för att stärka infrastrukturen.

Sedan är det naturligtvis så att inom ramen för de resurser som finns för att stärka trafiken regionalt får det här hanteras av Trafikverket.

Jag har inte noterat att det har funnits någon formell begäran till regeringen som ska besvaras. Jag noterade att Birger Lahti nämnde att man inte har fått något svar, och det är dessvärre något som jag inte känner till. Jag får naturligtvis undersöka saken.

Däremot kan man konstatera att staten i allra högsta grad har tagit ett stort ansvar inte minst när det gäller Haparandabanan. Det har varit stora statligt finansierade investeringar redan under tidigare år. Så sent som under innevarande år vet jag att man kommer att göra en uppgradering av ERTMS-systemet för att säkerställa att man har rätt typ av digitalisering för de fordon som finns, för det här är ett viktigt transportled, inte minst för basindustrin. Finns det då förutsättningar att också utveckla persontrafiken är det naturligtvis också glädjande. Men det ska naturligtvis prövas och prioriteras mot alla andra insatser som ska göras både i Norrland och i Norrbotten men också nationellt. Det finns över 900 miljoner kronor till Trafikverkets förfogande för att vara med och göra sådana avvägningar tillsammans med regionen.

Jag är full av förhoppning om att vi kommer att fortsätta att utveckla infrastrukturen i norra Sverige, för det behövs. Det är vi helt och hållet överens om. Jag vet att engagemanget finns i både kommunerna och regionen, och den nya öppningen för EU-medfinansieringen väcker också nytt hopp om att kunna göra fler investeringar i infrastruktur och trafik i norra Sverige.

Anf. 55 BIRGER LAHTI (V):

Fru talman! Jag tackar för svaren hitintills, infrastrukturministern! Jag saknar dock fortfarande svar om den gränsöverskridande persontrafik som det här ju skulle innebära. Då kommer givetvis frågan upp om statens medfinansiering av delen som gäller driften.

Jag vill beröra det här med godstransporter ytterligare lite grann. I vårt grannland i väst finns det en tydlig strategi som säger att 2030 ska Norge ha femdubblat sin produktion av sjömat. Över 1 miljon ton ska då produceras i de tre nordligaste fylkena, vilket innebär fem tågset per dygn som transporterar fiskprodukter från Narvik. Det väcker frågan hur vi kan dra

Prot. 2017/18:114
18 maj

Svar på
interpellationer

nytta av det här och hur de flödena kommer att gå. Samma sak gäller gruvdriften i min hemkommun. Det är lite svårt att försvara lastbilstransporter av järnmalmskoncentrat 2018, så de skulle kunna dra nytta av det här. Jag är glad över ansökan till kommissionen, för den kommer att ha betydelse.

När det sedan gäller vad Finland och Sverige har gjort körde man så kallade drömtåg i fjol, men olyckligtvis funkade det inte så bra eftersom Finland inte har signalsystemet, som ministern nämnde. Detta gjorde tydligen att de blev stående på vägen. Men avgångarna var fullbokade, och Finland är intresserat. Både departement och operatörer, Valtion Rautatiet, som de heter, har visat stort intresse för dessa gemensamma satsningar.

Jag förstår svaret du ger: att det är Trafikverket som prövar när det gäller persontrafik inom länet. Men det jag talar om är hur man kan hitta lösningar och titta på hur vi kan göra det bästa av en gemensam persontransport mellan Sverige och Finland och vilka fördelar det skulle innebära. Detta saknade jag lite grann i ministerns svar.

Anf. 56 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Birger Lahti! Det är alldeles sant: Jag hann inte med det i mitt förra svar. Men jag är den första att påskynda förbindelserna mellan Sverige och Finland. Jag ska ärligt säga att vi har haft en väldigt bra dialog med Finland, inte minst med min kollega, transportminister Anne Berner, för att just se hur vi kan stärka samarbetet. Detta gäller inte minst Botniska korridoren.

Det finns även i andra frågor ett ökat samarbete med Finland, bland annat på försvarsområdet. Den näst senaste gången jag var uppe i Norrland var jag faktiskt ute och åkte isbrytare, och det är också ett område där vi har en tät och nära samverkan. Det är såklart en nationell angelägenhet och inte någon regional fråga. Om vi inte hade fungerande isbrytarverksamhet skulle det slå mot hela den svenska exporten eftersom det rör sig om viktig basindustri som producerar magnetiter och annat, som ska ut genom Luleås hamn.

I den nationella plan som regeringen kommer att presentera finns det i underlaget från Trafikverket – det vet alla – flera angelägna projekt i norra Sverige, som regeringen nu har att ta ställning till för att se hur vi kan stärka kapaciteten för transporter i norra Sverige.

Jag kan alltså glädja, eller lugna, Birger Lahti när det gäller den delen och säga att jag är angelägen om att vi på många olika sätt ska stärka kommunikationerna mellan Sverige och Finland. Detta är också ett av skälen till att vi öppnar för den EU-medfinansieringsmöjlighet som TEN-T-korridoren innebär. Detta gör att det inte bara är vi svenska skattebetalare som är med och betalar för svensk infrastruktur, utan vi tar också en större del av det vi betalar till EU. Där har vi generellt kanske inte varit så framgångsrika.

Många andra länder i EU har varit framgångsrika när det gäller att ta åt sig av de medel som EU gemensamt handhar för till exempel infrastruktur, och här i Sverige behöver vi bli ännu bättre på att återföra resurser. Vad vore då bättre än att göra detta för att påskynda Scanmed-korridoren till 2030 och på det sättet säkerställa att vi kan ha bra transporter, inte minst i norra Sverige?

Återigen – engagemanget finns där. Men jag kan inte, och det vet jag att Birger Lahti har respekt för, som statsråd gå in och tala om hur Trafikverket ska hantera de medel som finns. Då blir jag säkert KU-anmald eller något annat, och det vill jag undvika.

Däremot tror jag att regeringen är väldigt tydlig med vikten av satsningar i hela landet – det kan ingen missuppfatta. Jag är stolt över att tillhöra en regering som under denna mandatperiod har besökt Sveriges samtliga kommuner. Jag tror inte att det har hänt tidigare. Det finns inte en kommun som inte har fått besök av ett statsråd.

Jag var nyligen uppe och träffade Skellefteå kommun. Kommunalrådet där berättade att han under denna mandatperiod kanske fått besök av åtta tio statsråd – ett starkt engagemang från regeringen. Under förutvarande regering var det, såvitt han kunde påminna sig, inte ett enda statsrådsbesök.

Så det är klart att vi visar ett starkt engagemang i hela Sverige, oavsett om det handlar om Haparanda och Haparandabanans utveckling eller Malmöporten, Malmbanan och de ökade transportbehov vi ser; det kan gälla lax, magnetiter eller annat som behöver färdas, gärna spårbundet. Det är bättre för klimatet och ger bättre godskapacitet och större förutsägbarhet i de allra flesta fall.

Anf. 57 BIRGER LAHTI (V):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Då kan jag förstå ditt svar, men jag hoppas givetvis att ministern ska säga att regeringen hoppas att Trafikverket prövar möjligheten. Då kommer jag ett steg närmare.

Det som är intressant i detta är att Norrtåg och Valtion Rautatiet tillsammans har hittat lösningar för att komma förbi gränshindren genom att man byter tåg i Haparanda. Detta kräver dock investeringar i den bro man talar om och i elektrifiering på den finska sidan. Då krävs att man tillsammans med Finland inger en EU-ansökan. Det talas om en CEF-utlysning som kommer i april 2019. Till dess borde man ha en ansökan på plats.

Detta är intressant, för då skulle man med en mycket liten del i finansieringen även kunna få godstransporter med en omlastningsstation i Haparanda. Med denna investering skulle de flödena kunna komma på plats. Jag hoppas att vi får en regering där båda våra partier kanske är med och att vi kan göra en ansökan. Den måste vara på plats i april 2019, som jag förstår det.

Då skulle man för en relativt liten investeringspeng kunna göra dessa satsningar. För Sveriges del handlar det om en halv bro, kanske 75 miljoner. Finnarna måste få sin del elektrifierad. Då får vi en omlastningsstation i Haparanda och persontransport. Det skulle vara häftigt att få detta på plats!

Jag får tacka för en bra debatt och för de svar jag har fått. Jag hoppas att det går framåt.

Anf. 58 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Birger Lahti, för en bra debatt och för engagemanget! Jag delar det och tycker att detta är viktigt. Jag hoppas också innerligt att vi även efter valet kan ha en regering som ser vikten av att göra investeringar på infrastruktursidan också i norra Sverige.

Vi har dessvärre tidigare efter ett regeringsskifte sett hur den då tillträdande borgerliga regeringen valde att plocka bort Norrbotten från de nationella planerna. Det tror jag var ett misstag. Jag tror att det är viktigt att vi utvecklar tågtrafiken i hela landet. Detta är viktigt både för vår tillväxt, för vår konkurrenskraft och för den ökade befolkningen, inte minst i norra Sverige, och, som sagt, för klimatets skull. Tågtransporter är så otroligt mycket effektivare än lastbilstransporter i den meningen.

Jag är glad att vi delar engagemanget. Vi får väl arbeta tillsammans för att se till att det även fortsatt finns goda infrastrukturmöjligheter också i norra Sverige. Det kommer från hjärtat, från en smålänning.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 17 maj

2017/18:549 Folkens situation i Mellanöstern

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 17 maj

2017/18:1308 Sedeltryckning i Sverige

av *Lotta Olsson* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2017/18:1309 Det nordiska statistiksamarbetet

av *Boriana Åberg* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:1310 Trängselskatt för blodbussar

av *Boriana Åberg* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2017/18:1311 Demokratistöd till partianknutna organisationer

av *Maria Weimer* (L)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2017/18:1312 Flygbolaget Nextjets konkurs

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1313 De enskilda vägarnas funktion och robusthet

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Prot. 2017/18:114

18 maj

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 17 maj

2017/18:1238 Språkrav för permanent uppehållstillstånd

av *Johan Forssell* (M)

till statsrådet *Heléne Fritzon* (S)

2017/18:1262 Kunskapen om Kooperation som associationsform för företagsamma

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet *Heléne Fritzon* (S)

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 12.07.

Sammanträdet leddes

av andre vice talmannen från dess början till och med § 10 anf. 36 (delvis)

och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om faktapromemoria	1
§ 4 Ärende för hänvisning till utskott	1
§ 5 Svar på interpellation 2017/18:432 om vårddköerna i Sverige	2
Anf. 1 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	2
Anf. 2 ERIK ANDERSSON (M)	3
Anf. 3 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	4
Anf. 4 ERIK ANDERSSON (M)	5
Anf. 5 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	5
Anf. 6 ERIK ANDERSSON (M)	6
Anf. 7 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	7
§ 6 Svar på interpellation 2017/18:516 om invandringens konsekvenser för den svenska sjukvården	7
Anf. 8 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	7
Anf. 9 JEFF AHL (-).....	8
Anf. 10 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	9
Anf. 11 JEFF AHL (-).....	10
Anf. 12 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	10
Anf. 13 JEFF AHL (-).....	11
Anf. 14 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S).....	12
§ 7 Svar på interpellation 2017/18:472 om bostadssituationen i landets kommuner	12
Anf. 15 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	12
Anf. 16 MATS GREEN (M)	13
Anf. 17 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	14
Anf. 18 MATS GREEN (M)	15
Anf. 19 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	16
Anf. 20 MATS GREEN (M)	17
Anf. 21 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	17
§ 8 Svar på interpellation 2017/18:532 om regelförenklningar i bostadspolitiken	18
Anf. 22 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	18
Anf. 23 MATS GREEN (M)	18
Anf. 24 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	19
Anf. 25 MATS GREEN (M)	20
Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	21
Anf. 27 MATS GREEN (M)	22
Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	23
§ 9 Svar på interpellation 2017/18:490 om åtgärder för att nå miljömålen	23
Anf. 29 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	23
Anf. 30 JENS HOLM (V)	24
Anf. 31 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	25
Anf. 32 JENS HOLM (V)	26
Anf. 33 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	27

Anf. 34 JENS HOLM (V)	28	Prot. 2017/18:114
Anf. 35 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	29	18 maj
§ 10 Svar på interpellation 2017/18:496 om åtgärder för		
Östersjön.....	29	
Anf. 36 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	29	
Anf. 37 JENS HOLM (V)	31	
Anf. 38 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	31	
Anf. 39 JENS HOLM (V)	32	
Anf. 40 NINA LUNDSTRÖM (L)	33	
Anf. 41 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	34	
Anf. 42 JENS HOLM (V)	35	
Anf. 43 NINA LUNDSTRÖM (L)	36	
Anf. 44 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	36	
§ 11 Svar på interpellation 2017/18:517 om trafikregler som		
påverkar cyklister	37	
Anf. 45 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	37	
Anf. 46 NINA LUNDSTRÖM (L)	37	
Anf. 47 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	38	
Anf. 48 NINA LUNDSTRÖM (L)	40	
Anf. 49 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	41	
Anf. 50 NINA LUNDSTRÖM (L)	42	
Anf. 51 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	42	
§ 12 Svar på interpellation 2017/18:525 om Haparandabanan.....	43	
Anf. 52 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	43	
Anf. 53 BIRGER LAHTI (V).....	44	
Anf. 54 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	44	
Anf. 55 BIRGER LAHTI (V).....	45	
Anf. 56 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	46	
Anf. 57 BIRGER LAHTI (V).....	47	
Anf. 58 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	47	
§ 13 Anmälan om interpellation	48	
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	48	
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	49	
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 12.07.....	49	